

Ajuntament
d'Arenys de Mar

MUSEU
ARENYS
DE MAR

PLA DIRECTOR DEL MUSEU D'ARENYS DE MAR

Stoa

Aquest projecte ha estat elaborat per:
Stoa, propostes culturals i turístiques, SL.

per encàrrec de:
Ajuntament d'Arenys de Mar

Direcció:
Jordi Padró

Documentació:
Olga Llobet

Redacció:
Olga Llobet
Jordi Padró

Amb la col·laboració de:

Barcelona, maig de 2022

Sumari

INTRODUCCIÓ	5
1. MARC GENERAL D'ACCIÓ I PUNT DE PARTIDA	7
1.1. Objectius del projecte	7
Metodologia	7
1.2. Anàlisi de l'entorn	8
Història i territori	8
Demografia i estructura socioeconòmica	9
Entorn cultural i patrimonial	11
1.3. Identificació i valoració de l'estat actual del Museu	13
Col·leccions	14
Marc institucional i gestió del Museu	17
Equip humà i recursos econòmics	18
Seu del Museu	20
Serveis i activitat	22
Els públics	25
Percepcions dels agents implicats	27
1.4. Diagnosi del punt de partida	30
2. CONCEPTUALITZACIÓ I POSICIONAMENT ESTRATÈGIC DE LA INSTITUCIÓ MUSEÍSTICA	34
2.1. Caracterització del sistema museístic local: proposta estratègica	34
Missió, visió i valors	36
2.2. Conceptes temàtics i operatius del relat patrimonial local	37
2.3. Destinataris: públics a qui ens volem adreçar	38
3. DEFINICIÓ I DIMENSIONAMENT DE LES NECESSITATS EN QUANT A ESPAIS, SERVEIS I EQUIPAMENTS	41
3.1. Programes, actuacions i serveis a desenvolupar	41
3.2. Política de col·lecció, conservació i recerca	43
3.3. Proposta d'usos educatius, culturals i turístics	45
3.4. Programa de comunicació	47
3.5. Identificació i dimensionament dels espais corresponents. Definició dels serveis i equipaments que han de contenir	48
3.6. Organigrama i distribució espacial	53
3.7. Previsió i adaptació per fases a la nova organització espacial i a l'ocupació dels espais	60

4.	MECANISMES D'ORGANITZACIÓ I GESTIÓ	62
4.1.	Recursos humans	62
4.2.	Propostes relatives a l'organització i el model de gestió museístic	64
4.3.	Relacions i col·laboracions institucionals i amb altres entitats i projectes amb vincles temàtics	65
4.4.	Estimació d'inversions	66
4.5.	Fonts i formes de finançament	68
4.6.	Full de ruta i proposta de fases d'actuació per al desenvolupament del projecte	69

Introducció

La història del Museu d'Arenys de Mar s'inicia el 1983 amb la inauguració del Museu Marès de la Punta, arran del dipòsit de la col·lecció de puntes de Frederic Marès a l'Ajuntament d'Arenys de Mar per part de la Generalitat de Catalunya, un moment en què començava una trajectòria que avui compta ja 39 anys. El 2002, fa exactament 20 anys, el Museu d'Arenys de Mar encetava una nova etapa; una nova direcció al front del centre, juntament amb la redacció de l'anterior Pla director del Museu, obrien un període caracteritzat, a grans trets, per la professionalització i per la inserció progressiva del centre en l'estructura sectorial dels museus catalans. Així, l'any 1983 el Museu s'integra a la Xarxa de Museus Comarcals de Catalunya promoguda pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, i posteriorment s'adhereix al Registre de Museus de Catalunya creat amb el Decret 35/1992 de desplegament de la Llei 17/1990 de museus. Per altra banda, el 2002 entra a la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona, el 2018 el Museu impulsa la formació de la Xarxa de Museus Tèxtils de Catalunya amb la resta de museus que en formen part i tot just el passat 2021 s'incorpora a la recent creada Xarxa de Museus de Ciències Naturals de Catalunya.

En 20 anys la societat catalana ha viscut canvis notables, a nivell demogràfic, social, econòmic; el darrer, en l'àmbit de la salut, amb l'afectació de la pandèmia de la covid-19, que va tenir efectes devastadors per a la societat i que també va suposar un sotrac important per als museus. En aquest temps, la pròpia museologia també ha evolucionat, en una direcció que mira, cada cop més, a la societat a la qual serveix.

Al llarg d'aquests vint anys el Museu ha treballat en molts fronts, i ha assolit fites importants que ara són la base sobre la qual edificar una nova etapa, que ha de tenir l'emparedat del marc estratègic de planificació que suposa aquest nou Pla director, d'acord amb el què prescriu el document Museus 2030. Pla de Museus de Catalunya, aprovat pel Govern de la Generalitat l'octubre de 2020¹.

En l'àmbit de la gestió de les col·leccions s'ha realitzat una tasca àrdua i poc visible però absolutament fonamental i és l'inventari i la documentació del gruix de les tres col·leccions que custodia: la tèxtil, la geològica i l'anomenada 'col·lecció local', formada per objectes d'arqueologia, història, etnologia i arts. I encara més, perquè alhora s'han informatitzat els registres, i en aquests moments les col·leccions es comparteixen amb la ciutadania amb la publicació de 2.300 fitxes en el web corporatiu del centre. El Museu, a més, ha ordenat i sistematitzat els espais de reserva, i s'ha dotat d'un pla d'adquisicions que estableix criteris i prioritats a l'hora d'admetre nous béns a la col·lecció, una eina important que permet controlar els nous ingressos i ajustar-los a les disponibilitats d'espais i recursos del centre destinats a aquest afer.

En aquests anys el Museu també ha ampliat la proposta expositiva; una nova mostra a la Capella de l'edifici de l'antic hospital ha permès bastir un nou relat sobre la història

---

¹ [Acord GOV/121/2020, de 6 d'octubre, pel qual s'aprova "Museus 2030. Pla de museus de Catalunya"](#) [consulta realitzada el març de 2022]

d'Arenys de Mar amb la col·lecció local i s'han millorat els recursos interpretatius de les exposicions de puntes i de mineralogia. En aquest sentit, ha estat important l'aposta per un programa d'exposicions temporals que permet visibilitzar les col·leccions a la reserva i dinamitzar el centre, així com l'obertura i manteniment de l'espai web del Museu, autèntica plataforma de comunicació que, juntament amb les xarxes socials, esdevé un cordó umbilical entre la institució i els seus públics, en la seva més àmplia diversitat.

També s'han fet passos de gegant en el terreny de l'accessibilitat; tot i les dificultats que suposa l'adaptació a la mobilitat reduïda d'edificis històrics amb valor patrimonial, com ho són els que acullen el Museu, s'han eliminat barreres arquitectòniques i s'han instal·lat mòduls d'accessibilitat a les discapacitats visuals i auditives.

Moltes fites han estat acomplertes, les que hem citat fins ara són objectives i quantificables, però n'hi ha d'altres que no ho són tant, i no és que siguin menys importants, ans al contrari. I és que en aquests 20 anys, el Museu ha sabut posicionar-se com a entitat de referència a Arenys de Mar en matèria de patrimoni cultural, guanyar-se la confiança dels arenyencs i arenyenques, siguin persones individuals, col·lectius o entitats, cosa que l'ha apuntalat com a un dels motors de la vida social i cultural de la població. És per aquest motiu que convé renovar les eines amb què treballa, començant per aquest nou Pla director que haurà de marcar les pautes del camí que queda per fer d'ara endavant.

1. Marc general d'acció i punt de partida

1.1. Objectius del projecte i metodologia

Els objectius d'aquest document es resumeixen en els punts següents:

- Analitzar l'actuació del Museu d'Arenys de Mar i de l'entorn en què s'ubica per identificar debilitats i amenaces susceptibles de corregir i afrontar, i fortaleses i oportunitats a mantenir i explotar.
- Revisar el marc d'actuació general del Museu vint anys després del Pla Director anterior. Redefinir la missió, la visió i els valors del Museu d'Arenys de Mar, d'acord amb la filosofia actual de la museologia.
- Determinar els serveis, els programes i les actuacions a desenvolupar per a acomplir la missió plantejada i els propòsits a acomplir en la següent etapa del Museu, i dimensionar els recursos, l'equip i els mecanismes d'organització i gestió per assolir-los.
- Definir un full de ruta que estableixi les prioritats d'intervenció d'acord amb les actuacions definides en aquest Pla Director. Establir prioritats i determinar fases d'actuació que permetin avançar amb garanties de compliment.

Un cop validat, els objectius del document són els següents:

- Substituir l'anterior Pla Director del Museu (2002) per actualitzar i dotar de vigència les directrius d'actuació del Museu d'Arenys de Mar.
- Establir prioritats de treball i definir un full de ruta que ordeni les diverses actuacions a emprendre a partir d'ara.

Metodologia

Per a la realització d'aquest document, l'equip redactor ha recorregut a diferents estratègies:

- La lectura de fonts bibliogràfiques, tant de literatura impresa com de referències accessibles digitalment, ha estat la base per a la comprensió i coneixement de la història i el patrimoni arenyencs.
- L'anàlisi de documentació proporcionada pel Museu d'Arenys de Mar ha estat fonamental per a l'anàlisi interna del centre, però també per a la compilació de dades de l'entorn que són importants per posar-lo en context.

- Les visites realitzades a l'equipament, que és especialment complex tal com es veurà més endavant, han estat imprescindibles per entendre els reptes a nivell de zonificacions i de circulació i per proposar solucions de millora.
- L'entrevista amb una sèrie d'agents amb opinió de valor sobre la institució, tots amb algun tipus de vinculació al Museu d'Arenys de Mar però tanmateix provinents de sectors diversos de la societat, ha estat una forma de copsar la perspectiva de la ciutadania a la qual dona servei el centre i de recollir les demandes principals.
- La participació de l'equip del Museu d'Arenys de Mar, que ha proveït no només informació i dades concretes i objectives, sinó percepcions, intuïcions, vivències i en definitiva, ha posat la servei dels redactors tota la seva experiència de gestió de l'equipament.

1.2. Anàlisi de l'entorn

Història i territori

Arenys de Mar és un municipi nascut a les acaballes del s. XVI, en un procés que va reconèixer la seva identitat en relació a la veïna Arenys de Munt. L'existència d'una comunitat estable a la zona, tanmateix, es remunta a principis del segle XIV, quan es comença a formar una entitat de població a la *Ribera* que aprofita el port natural que defineixen les roques del Portinyol per dedicar-se a la pesca i el transport marítim. Aquests tipus d'activitats van prendre embranzida durant els segles següents, i acabarien determinant el creixement d'aquesta comunitat i la posterior segregació de Sant Martí d'Arenys -l'Arenys de Munt d'avui- el 1599.

El municipi, per tant, està fortament vinculat a l'activitat marítima des dels seus inicis, una activitat que anirà in crescendo fins assolir un punt àlgid al s. XVIII, un moment en què es documenta l'existència de 5 drassanes i esdevé el principal punt de construcció naval de Catalunya. El funcionament de la Reial Escola Nàutica d'Arenys de Mar des de 1779, fundada per l'arenenc Josep Basalt i Torras, no deixa de ser un índex de la puixança d'aquest sector. És en general un moment de creixement econòmic, que coincidirà també amb el desenvolupament de la indústria del tèxtil a la vila -amb les manufactures de puntes al capdavant-, a la qual seguiran la del suro i la del gènere de punt.

Al segle XX, la ubicació costanera obrirà la porta a un turisme que, tanmateix, a diferència de poblacions veïnes, no ha acabat de ser mai hegemònic a Arenys de Mar, on en canvi s'hi ha mantingut viva l'activitat pesquera, per a la qual la construcció del Port hi va tenir molt a veure. Actualment el Port d'Arenys de Mar s'inscriu en la Capitania Marítima de Barcelona i és Cap de districte marítim. La presència del mar ha estat, per tant, determinant en la història d'Arenys de Mar, i marca fortament la geografia del municipi per la banda de llevant.

La riera de Sobirans, '*la Riera*' en majúscules, defineix un eix urbà i comercial de referència a la població i mena cap a Arenys de Munt a través de la carretera C-61 en poc més de 10 minuts. Les rieres de Vall de Maria i de Caldes d'Estrac marquen els termes nord i sud amb les veïnes Canet de Mar i Caldes d'Estrac, poblacions marítimes que enllaça la N-II i el traçat ferroviari -vies que, alhora, han aixecat una barrera metafòrica entre el poble i el mar-. Des de 1994 la C-32 o Corredor del Mediterrani connecta Mataró amb Palafolls passant per la banda interior del municipi d'Arenys de Mar i ha esdevingut una via fonamental per a la mobilitat interurbana.

Tot i que està situada més a la vora de Barcelona (a 40 km) que de Girona (53 km), Arenys de Mar s'inscriu en la demarcació de Barcelona només des de la creació de les províncies el 1835. Fins aleshores sempre havia pertangut a la zona administrativa de Girona, i de fet segueix formant part del Bisbat de Girona, raons per les quals en l'imaginari arenyenc segueix pesant l'adscripció gironina. Amb un territori de 6,75 km², forma part de la comarca del Maresme.

Demografia i estructura socioeconòmica

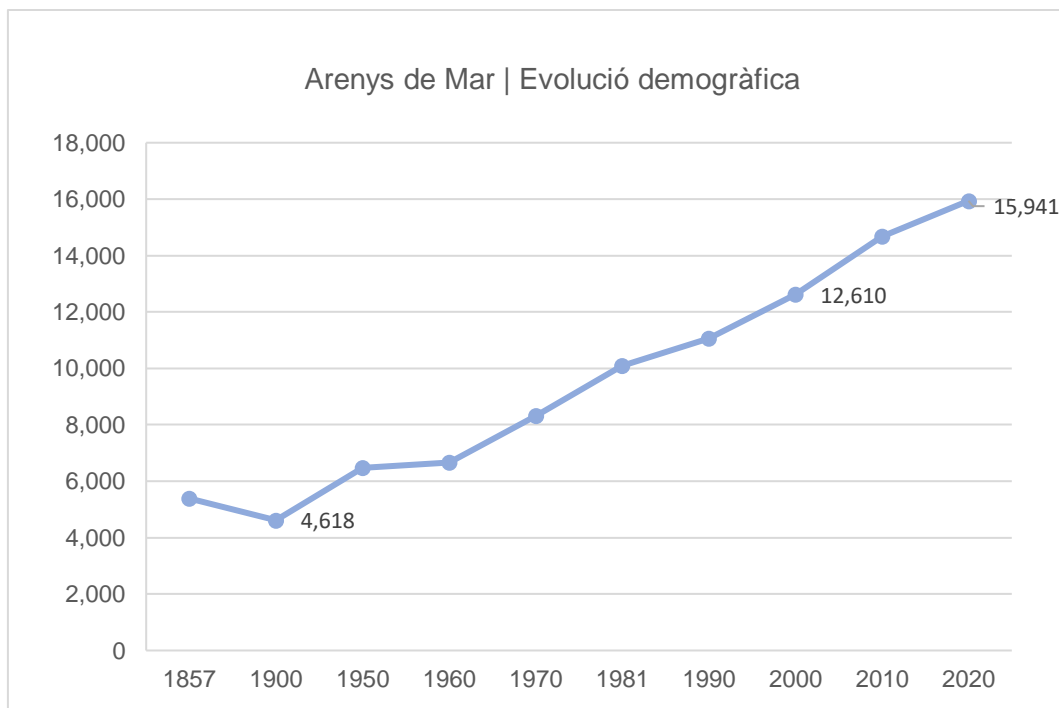
El 2020 Arenys de Mar comptava amb una població a la ratlla de 15.941 habitants². En general la població ha experimentat un creixement sostingut al llarg de tot el segle XX i especialment a partir dels anys 60, en què enregistra taxes de creixement d'entre el 10 i el 25% cada decenni. El darrer decenni aquest creixement s'ha moderat, però tot i així ha estat d'un apreciable 9%.

Una dada a tenir en compte és el notable increment de la proporció de persones nascudes a l'estranger que viuen a Arenys de Mar des del canvi de segle, i és que, del 7% que representaven l'any 2000 s'ha passat al 24% del 2020, i per tant ara és una quarta part de la població. Són persones nascudes principalment en països africans (610 persones; 414 homes i 196 dones), a la resta de països de la Unió Europea (436; 230 homes i 206 dones) i Amèrica del Sud (373; 205 dones i 168 homes) i en menor mesura de la resta d'Europa i d'Àsia i Oceania (116 i 77 persones en total respectivament). Actualment la taxa d'immigració se situa en l'11,2%³.

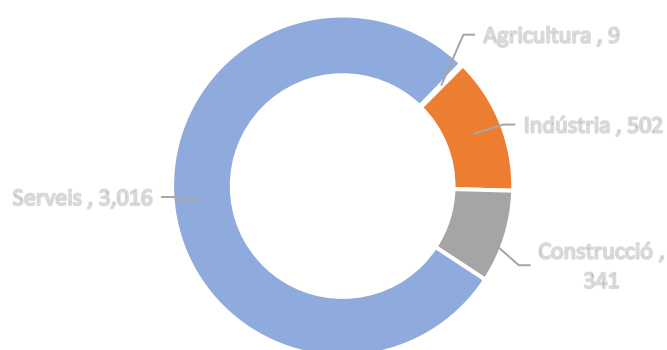
² Quan no s'indica cap altra font, les dades d'aquest apartat procedeixen de l'Idescat: <https://www.idescat.cat/emex/?id=080060> [Consultes realitzades el gener de 2022]

³ <https://www.idescat.cat/poblacioestrangera/?b=6> [consulta realitzada el gener de 2022]

Ben entrat el segle XXI, la població d'Arenys de Mar es dedica majoritàriament al sector dels serveis (78% de les afiliacions a la Seguretat Social). La resta està ocupada preferentment en la indústria, i en menor mesura a la construcció. L'atur registrat a desembre de 2021⁴ era de l'11,17% i afectava sobretot les persones de 55 a 64 anys (23%), i més a les de dones (13,47%) que als homes (9,07%).

Arenys de Mar | Població ocupada per sectors

En el sector dels serveis hi té una part important l'activitat turística. Arenys de Mar s'inscriu en la marca Costa de Barcelona; compta amb 7 hotels que ofereixen un

⁴

https://www.diba.cat/hg2/presentacio.asp?prId=1153&idioma=CAT&codi_ine=08006&codi_any=2021&atur_reg_periode=12&format=pantalla [consulta realitzada el gener de 2022]

total de 123 places d'allotjament i 3 càmpings que n'ofereixen 1.302. Es tracta d'una oferta continguda si es compara amb els municipis que, més al nord de la mateixa comarca, tenen un perfil i orientació turístics molt més acusats, tal com es pot veure en la taula que segueix.

Oferta d'allotjament turístic a Arenys de Mar i municipis veïns						
Municipi	Hotels		Càmpings		Turisme rural	
	Nombre	Places	Nombre	Places	Nombre	Places
Arenys de Mar	7	123	3	1.302	0	0
Calella	44	10.967	3	2.226	0	0
Malgrat de Mar	24	5.942	8	4.416	2	23
Pineda de Mar	16	3.770	4	3.348	0	0
Santa Susanna	21	9.509	3	3.066	2	22

Font: Idescat

En aquest sentit, en consultes realitzades amb la tècnica municipal de turisme, s'ha pogut conèixer que els treballs que s'estan realitzant actualment per al Pla Estratègic de Turisme⁵ apunten el patrimoni cultural -entre el qual, els museus- com a una de les fortaleses de la vila, i posen de relleu que l'àmbit patrimonial -i el Museu com a ens especialitzat en aquest àmbit-, podria tenir una gran potencialitat en el desenvolupament turístic d'Arenys de Mar.

Pel què fa a l'activitat pesquera, el Port d'Arenys de Mar allotja 56 vaixells a la Dàrsena pesquera, que el 2020 van realitzar unes captures d'1.497.597 kg de peix que representen una recaptació de 6.093.653 €⁶. Per captures és el 6è port dels 19 catalans després de Vilanova i la Geltrú, Sant Carles de la Ràpita, Barcelona, Blanes i Tarragona; i el 7è en termes de recaptació. A més a més al Port d'Arenys de Mar també hi ha una Dàrsena esportiva amb 611 amarraments.

Entorn cultural i patrimonial

A l'hora d'analitzar el context, és necessari igualment tenir en compte la resta d'equipaments culturals⁷ que treballen en el mateix àmbit geogràfic del Museu, molts dels quals, de fet, ho fan de forma coordinada i sovint en col·laboració amb el Museu; s'esmenten a continuació.

- Centre Cultural Calisay⁸. L'antiga fàbrica del popular licor fou oberta el 1896 i adquirida per l'Ajuntament exactament un segle més tard, el 1996. Actualment acull Ràdio Arenys de Mar (degana de les emissores municipals

⁵ Informació facilitada per la tècnica municipal de Turisme en relació al Pla Estratègic de Turisme d'Arenys de Mar, en curs de realització.

⁶ <https://ports.gencat.cat/port-darenys-de-mar/> i http://agricultura.gencat.cat/ca/ambits/pesca/dar_estadistiques_pesca_subhastada/dar_captures_llotges/ [consultes realitzades el gener de 2020]

⁷ Les informacions dels equipaments procedeixen del web corporatiu de l'Ajuntament d'Arenys de Mar i del document *Pla d'Acció Cultural d'Arenys de Mar* (2008).

⁸ <https://arenysdemar.cat/document.php?id=21382> [consulta realitzada el 28/12/21]

de Catalunya, inicià les emissions el 1979), l'Esplai de la Gent Gran, l'Escola Municipal de Música Carles G. Vidiella, l'Oficina de la Defensora de la Ciutadania, l'Espai Jove i l'Espai d'entitats, a més de les regidories de Cultura, Joventut i Infància, Participació Ciutadana, Drets Civils, Igualtat i Gent Gran. Disposa de sales de reunions, una aula i diversos espais per a la celebració d'actes i la realització d'activitats (Sala Noble, Sala Gran de l'Espai d'Entitats, Sala polivalent '1 d'octubre' i Auditori Josep M. Arnau. També s'hi guarden els gegants i capgrossos i és punt de trobada dels geganters.

- Biblioteca Fidel Fita. Situada a Can Juncosa des de 1996, gestionada a partir d'un conveni entre l'Ajuntament d'Arenys de Mar i la Diputació de Barcelona. Pertany a la Xarxa de Biblioteques de la Diputació de Barcelona i s'emmarca en els estàndards de biblioteca local d'acord amb la categorització d'aquesta administració. Destaca l'impacte de l'equipament en la població local, un 48% de la població disposa de carnet de la Biblioteca. El municipi té en projecte el trasllat de l'equipament a una nova seu a l'antic convent de les Clarisses⁹, que demanarà una inversió superior a 5 milions d'euros i que suposarà una millora molt significativa de les instal·lacions.
- Teatre Principal. Edifici que data de 1828 propietat de la Societat Coral l'Esperança. El 1999 va haver de tancar perquè patia importants problemes estructurals; l'any 2002 la Societat el va cedir a l'Ajuntament d'Arenys de Mar que hi va realitzar obres d'arranjament, el 2005 va tornar a obrir. El 2006 la Societat va guanyar la licitació per a la gestió del teatre.
- Arxiu Històric Fidel Fita. Emplaçat als baixos de l'edifici de l'Ajuntament, és l'arxiu municipal d'Arenys de Mar i es va inaugurar el 1935. Conserva fons factici de pergamins des dels segles X a XVIII, fons de l'arxiu notarial dels segles XIII a XIX, l'arxiu de la batllia jurisdiccional des del segle XIV al XIX, entre molts altres fons documentals, i també fons cartogràfics i d'imatges.
- Centre de Documentació i Estudi Salvador Espriu, centrat en el llegat de l'autor tan estretament vinculat a Arenys de Mar i ubicat des de fa poc al Pavelló Sert, obra de l'arquitecte Josep Lluís Sert i declarat BCIN.

Per altra banda, és necessari considerar la resta d'elements d'interès patrimonial de la vila, que, si bé la gestió dels quals no forma part de les competències formals del Museu, constitueixen una referència indefugible i formen part del mateix mapa del patrimoni d'Arenys de Mar del qual forma part el Museu. Cal recordar, per altra banda, que el Museu exerceix de Punt d'informació turística, i que per tant informa el visitant regularment sobre la majoria d'aquests béns patrimonials de la vila.

- Església de Santa Maria (BCIN), que conserva el retaule barroc construït per l'escultor Pau Costa a principis del s. XVIII, considerat el millor del barroc

---

⁹ <https://arenysdemar.cat/37574> [consulta realitzada el gener de 2022];

<https://arenysdemar.cat/document.php?id=41508> [consulta realitzada el maig de 2022]

català i un dels més ben conservats, obra de l'escultor vigatà Pau Costa (1706-1711).

- Torre dels encantats i poblat ibèric, jaciment ibèric (BCIN) situat al límit entre els termes actuals d'Arenys de Mar i Caldes d'Estrac, datat entre s. V i s. I aC i emplaçat típicament sobre un turó que facilitava el control del territori.
- El Port d'Arenys de Mar és un espai viu, que avui concentra l'activitat pesquera i d'esports marítims, però hereu de la construcció naval i el comerç marítim que van fer de la població un dels principals ports catalans als segles XVII i XVIII.
- Torres de defensa de la pirateria, com la torre d'en Llobet (BCIN), construïda el 1560, a Arenys de Mar n'hi va arribar a haver 13.
- Cementiri (BCIN), convertit en mite literari per Salvador Espriu en l'obra poètica Cementiri de Sinera, hi destaquen algunes escultures, com les dels modernistes Josep Llimona i Venanci Vallmitjana. Construït el 1865-67, típic cementiri mediterrani, obert al mar. Bé d'Interès Cultural.
- Patrimoni vinculat a la Guerra Civil espanyola, entre el qual principalment diversos búnquers i refugis distribuïts per la població i rodalies.

De fet, en els dos darrers casos -Cementiri i patrimoni vinculat a la Guerra Civil- el Museu d'Arenys de Mar ja n'ha assumit tasques de gestió pressupostària. En efecte, l'espai d'introducció interpretativa del Cementiri es va dissenyar i produir des del Museu, que es va fer càrrec també de la restauració d'un panteó de l'Ajuntament i en el passat hi va organitzar visites. Per altra banda, el Museu organitza cada any una visita als búnquers de la Guerra Civil i es fa càrrec de la retolació dels espais i de la gestió del manteniment.

1.3. Identificació i valoració de l'estat actual del Museu

El Museu d'Arenys de Mar és una entitat nascuda l'any 1983 arran de la cessió de la col·lecció de puntes Frederic Marès i Deulovol a l'Ajuntament d'Arenys de Mar per part de la Generalitat de Catalunya. La donació va motivar la dotació d'una seu, i així fou com es va adequar l'antic Hospital de Sant Jaume, edifici de propietat municipal situat al Carrer de l'Església, que va obrir les portes al públic com a Museu Marès de la Punta. A l'antiga capella d'aquest edifici s'hi va instal·lar una exposició amb fons arqueològics que formaven part de la col·lecció 'Pons i Guri' de l'antic Museu Fidel Fita -que havia estat ubicat als baixos de l'Ajuntament-; temps després, la resta d'aquesta col·lecció municipal formada per objectes arqueològics, històrics i etnogràfics s'acabaria traslladant a la seu del nou Museu.

El 1988 l'Ajuntament d'Arenys de Mar rep una segona donació, aquest cop una col·lecció de mineralogia formada per l'industrial arenyenc Joaquim Mollfulleda i Borrell, que va donar lloc al Museu Mollfulleda de Mineralogia, amb seu a l'antic edifici de l'Escola Nàutica, situat també al Carrer de l'Església en número correlatiu al Museu Marès de la Punta, per bé que separat d'aquest darrer pel carrer de Frederic Marès.

Sota la marca Museu d'Arenys de Mar hi segueixen convivint per tant les marques originals dels dos centres mencionats, creats de fet amb independència un de l'altre, el Museu Marès de la Punta i el Museu Mollfulleda de Mineralogia.

Actualment el Museu d'Arenys de Mar està inscrit al Registre de Museu de Catalunya amb el número 63. Forma part de la Xarxa de Museus Tèxtils de Catalunya¹⁰, de la Xarxa de Ciències Naturals de Catalunya¹¹ i de la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona¹².

La missió del Museu¹³ és *“vetllar per la col·lecció de puntes i de minerals que conserva i té els objectius de conservar, difondre i donar a conèixer aquestes col·leccions. Dins les seves missions també es troba la preservació del patrimoni immoble arenyenc.”*

D'acord amb la categorització que estableix el document *Museus 2030. Pla de museus de Catalunya*¹⁴, el Museu d'Arenys de Mar és un museu petit, que en termes mitjans es defineix com un centre amb uns 9.000 visitants anuals, una plantilla de 3 persones i un pressupost de 155.920 €/any. Tot i això, la casuística del Museu d'Arenys de Mar no s'ajusta al perfil mitjà d'aquesta categoria, ja que el sol fet d'atendre dos edificis separats i unes col·leccions amb un volum i diversitat tan notables imposa unes exigències majors que el què resultaria normal.

Col·leccions

La col·lecció original de puntes de Frederic Marès estava formada per peces dels segles XVI a XIX originàries de la pròpia vila d'Arenys de Mar però també d'altres punts de Catalunya, d'Espanya i fins de diversos centres productors tradicionals d'Europa (Venècia, Florència, Flandes), col·lecció propietat de la Generalitat de Catalunya. A aquesta col·lecció de puntes original s'hi ha afegit al llarg dels anys una sèrie d'altres col·leccions: la col·lecció Tòrtola València cedida pel col·legi de l'Art Major de la Seda de Barcelona el 1992; la col·lecció Vives-Nadal, randers de

---

¹⁰ <https://cultura.gencat.cat/ca/temes/museus/museus-de-catalunya/xarxes/xarxes-tematiques/xarxa-de-museus-textils-de-catalunya/> [consulta realitzada el gener de 2022]

¹¹ <https://cultura.gencat.cat/ca/temes/museus/museus-de-catalunya/xarxes/xarxes-tematiques/xarxa-de-museus-de-ciencies-naturals-de-catalunya/> [consulta realitzada el febrer de 2022]

¹² <https://www.diba.cat/es/web/opc/default.xml> [consulta realitzada el febrer de 2022]

¹³ La missió i totes les informacions quantitatives referides en aquest apartat procedeixen del Qüestionari de Museus i Col·leccions 2021 del Departament de Cultura i corresponen a l'exercici 2020.

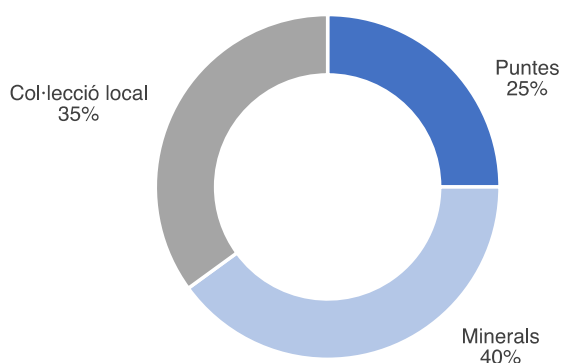
¹⁴ https://cultura.gencat.cat/web/.content/sscc/pla-museus-2030/documents/PMC_web.pdf [consulta realitzada el febrer de 2022], el document va ser aprovat l'octubre de 2020.

Barcelona; la col·lecció Dolors Marsans d'Arenys de Mar; el fons de la casa Castells de punta artesana i l'excel·lent conjunt format per les estovalles, l'alba i el roquet de la Capella de Sant Jordi del Palau de la Generalitat. Recentment el Museu ha incorporat també la col·lecció de Francesca Bonnemaison i la col·lecció Carmen Delgado, així com un conjunt de peces que havien pertangut a Clotilde Pascual, entre d'altres. La col·lecció de puntes del Museu d'Arenys de Mar està reconeguda com una de les col·leccions amb major rellevància no només en l'àmbit català, sinó a nivell espanyol i europeu.

La col·lecció Pons i Guri representa el 35% dels fons del Museu i està formada principalment pels fons arqueològics dels jaciments de la Torre dels Encantats i de Valldemaria, i els objectes històrics i etnològics entre els que destaquen els del sector de la nàutica, que com s'ha dit havien format part de l'antic Museu Fidel Fita. Es tracta d'un fons que també s'ha anat incrementant amb el temps, amb la incorporació recent de les obres de vidre dels artistes d'origen arenyenc Benvingut i Joan Sala, realitzades el primer terç del s. XX i diversos objectes de les indústries locals més representatives.

Per últim, la col·lecció de mineralogia representa el 40% dels fons del Museu i està formada per mostres de minerals i també algunes pedres i objectes relacionats amb la mineria i la mineralogia, amb 5.349 minerals registrats¹⁵. El gruix de la col·lecció correspon a la donació de Joaquim Mollfulleda i Borrell, per bé que també inclou donacions d'altres particulars i algunes adquisicions realitzades des de l'obertura del centre. Es tracta d'una col·lecció destacada en el context català, que, a diferència d'altres col·leccions mineralògiques, compta amb la cobertura que li dona el fet d'estar sota custòdia d'un museu registrat, amb les garanties que representa.

Museu d'Arenys de Mar | Volum de les col·leccions

El conjunt de les diverses col·leccions mencionades compta amb 12.621 objectes registrats, tots amb fitxa d'inventari on es recullen tots els camps establerts pel Decret 35/1992 (el 80% disposen de fotografia), i 2.370 fitxes digitalitzades i accessibles per Internet. La gestió d'aquestes col·leccions va suposar el 2020 la

¹⁵ Marc Campeny Crego, *Proposta d'adequació i renovació del Museu Mollfulleda de Mineralogia (Arenys de Mar)*, Desembre 2015

realització de 73 fitxes d'inventari i la revisió de 4.600, així com la digitalització de 60 fitxes. Es tracta d'uns índex molt elevats i un dels punts forts del centre, ja que la mitjana d'objectes registrats als museus municipals en poblacions de menys de 30.000 habitants és del 70-75% dels fons, dels quals un 70% estan documentats; mentre que al Museu d'Arenys de Mar és del 97,1% d'objectes registrats, dels quals el 77,5% estan documentats¹⁶.

En l'àmbit de la conservació, el Museu disposa de 4 deshumidificadors instal·lats a les exposicions permanents (2 al Museu Marès de la Punta i 2 al Museu Mollfulleda de Mineralogia) i un altre a la sala d'exposicions temporals. El centre compta amb 8 dataloggers per obtenir registres de condicions ambientals, però actualment cap d'ells funciona correctament. És notori que la proximitat al mar suposa d'entrada un clima on la humitat relativa i els índex de salinitat són naturalment elevats. Es tracta d'un condicionant important per a les col·leccions, especialment per a la de minerals¹⁷ però també per a les puntes. Les característiques dels edificis seu no ajuden a corregir aquests registres, ja que en tractar-se de construccions centenàries els aïllaments són deficients i els tancaments no són hermètics. El Museu compta amb un projecte de climatització i ventilació de les finques que allotgen el Museu Mollfulleda de Mineralogia i el Museu Marès de la Punta realitzat el 2020, per bé que el pressupost depassa les possibilitats de finançament del centre i de moment s'ha hagut de desestimar l'obra.

De forma continuada i recurrent, el Museu procura encarregar la restauració dels objectes que més ho necessiten, aprofitant els ajuts adreçats a aquesta finalitat que ofereixen institucions com la Diputació de Barcelona. Tanmateix, la limitació de recursos en aquest sentit obliga a fer-ho molt de mica en mica; el 2018, per exemple, es van restaurar 3 dissenys d'Aurora Gutiérrez Larraya, el 2019 les estovalles de la capella de Sant Jordi. El 2021 el Museu es va fer càrrec de la restauració de l'antiga maquinària del rellotge del campanar, un objecte patrimonial que tanmateix no forma part pròpiament de la col·lecció museística, i que demostra la natural implicació del centre en matèria de patrimoni més enllà de les col·leccions sobre les quals té responsabilitat.

Per altra banda, el Museu ha anat reordenant les col·leccions als espais de reserva que disposa en cadascun dels tres edificis que conformen la seu. El 2020 i 2021 es va fer una acció de conservació preventiva a la reserva de la col·lecció local, gràcies a un ajut de la Diputació de Barcelona, un espai que de forma prou recurrent rep nous ingressos. Tot i això, en general la conservació dels objectes a la reserva és un dels factors amb potencial de millora, d'acord amb la comparativa dels Cercles intermunicipals de la demarcació de Barcelona citada anteriorment, i així ho és també l'espai dedicat a reserva, ja que només el 54% de les col·leccions

---

¹⁶ Aquestes dades i totes les que d'ara endavant s'ofereixin amb comparatives entre el Museu d'Arenys de Mar i els museus municipals de poblacions de menys de 30.000 habitants de la demarcació de Barcelona, així com les referències als "Cercles de comparació intermunicipal de museus locals" procedeixen del document *6ª edició del Cercle de comparació intermunicipal de museus locals, Resultats any 2020*, Diputació de Barcelona, desembre 2021. Si no es diu altra cosa, en tots els casos aquestes informacions corresponen per tant a l'exercici 2020.

¹⁷ Marc Campeny Crego, *Proposta d'adequació i renovació del Museu Mollfulleda de Mineralogia (Arenys de Mar)*, Desembre 2015

emmagatzemades es troben en bones condicions de conservació preventiva mentre que al conjunt de museus considerats als Cercles de comparació intermunicipal aquest percentatge és del 76%.

El Museu disposa d'una política d'adquisicions¹⁸ redactada el 2004 en què s'estableixen els criteris en la matèria relatius a cadascuna de les col·leccions, i en concret a l'àmbit d'actuació (temàtica, cronologia, procedència dels béns) respectius i els criteris de selecció i valoració en el cas d'oferiments per part de donants. En termes generals, el centre posa èmfasi en la compleció de mancances i buits, en l'adquisició d'objectes documentats, la singularitat o representativitat i la vinculació amb el marc geogràfic que és Arenys de Mar i àrea d'influència. Pel què fa a les puntes, cal destacar l'acord de col·laboració amb el Museu de l'Estampació de Premià de Mar, el Centre de Documentació i Museu Tèxtil de Terrassa i el Museu del Disseny de Barcelona, pel qual convenen redirigir les propostes de donacions rebudes entre els centres implicats en funció de la tipologia de les peces que es tracti i d'acord amb l'especialització de cadascun d'aquests museus, establint per tant el Museu d'Arenys de Mar com a preferent en la donació de puntes. En el cas dels minerals, el Museu determina com a prioritat l'adquisició d'exemplars de l'àmbit geogràfic català. El 2020 el Museu va adquirir 23 objectes.

Marc institucional i gestió del Museu

En el moment de la seva creació, el Museu Marès de la Punta era una Fundació Pública Municipal regida i administrada per un Patronat que presidia l'Alcalde d'Arenys de Mar i estava constituït pel Regidor de Cultura (sotspräsident) i set vocals (2 regidors de l'Ajuntament, 4 veïns d'Arenys de Mar, 1 representant del Departament de Cultura, el director del Museu i si hi ha un director tècnic). El Patronat es reunia trimestralment i tenia les funcions d'establir directrius en matèria de conservació del patrimoni, definir la política d'adquisicions i aprovar les adquisicions, revisar l'inventari i aprovar la cessió de béns, així com definir les línies estratègiques del Museu i tenir coneixement del desenvolupament del Museu.

El 1988 s'inaugura el Museu Mollfulleda de Mineralogia, que oficialment és una secció del Museu d'Arenys de Mar. Al principi aquesta secció comptava amb una comissió presidida també per l'Alcalde d'Arenys de Mar, el Sr. Joaquim Mollfulleda, un representant nomenat pel Patronat del Museu d'Arenys de Mar, un membre del Grup Mineralògic Català, un de Mineralogistes de Catalunya, un de l'Institut de Mineralogia i Gemmologia, un de la Reial Acadèmia de Ciències i un de l'Institut d'Estudis Catalans. En aquell moment la Regidoria de Cultura era l'òrgan que assumia la gestió i execució de les accions del Museu (aprovació del pressupost, política de personal, contractacions externes, relacions institucionals, etc.).

---

¹⁸ Política d'adquisicions del Museu d'Arenys de Mar, 2004, document intern

L'any 2002, arrel del decés del Sr. Jordi Palomer -que exercia la direcció del Museu Marès de la Punta- es convoca una plaça de direcció i s'elabora el Pla director del 2002, que proposa integrar els dos museus i unificar-ne la gestió sota una única direcció; tot i mantenir el Sr. Joaquim Mollfulleda al càrrec de la direcció del Museu Mollfulleda de Mineralogia, que va exercir fins la seva mort l'any 2006. A partir d'aquest moment, la comissió assessora vinculada a aquesta secció del Museu va anar acusant tensions internes que van acabar conduint a la seva dissolució. Actualment, tanmateix, la Direcció del Museu segueix comptant amb la implicació i complicitat del Sr. Néstor Ribera, nét del Sr. Mollfulleda i persona que vetlla per l'acompliment dels compromisos adquirits per l'Ajuntament d'Arenys de Mar arran del llegat de la col·lecció.

Arrel de la Llei 27/2013 de racionalització i sostenibilitat de l'Administració local¹⁹ es dissolen la Fundació i el Patronat i el Museu passa a ser de gestió directa, en dependència directa de la Regidoria de Cultura, règim que s'ha mantingut fins al present.

Equip humà i recursos econòmics

En els seus inicis els Museus d'Arenys de Mar van ser dirigits per persones afins a les col·leccions, el Sr. Jordi Palomer en el cas de la secció de puntes, i el mateix col·leccionista Sr. Joaquim Mollfulleda en el cas dels minerals, amb assistències de personal de consergeria en el cas del Museu Marès de la Punta i d'administració en el del Museu Mollfulleda.

L'actual direcció va suplir la del Sr. Jordi Palomer quan encara el Sr. Mollfulleda estava al càrrec de la secció de minerals. La jubilació de l'administrativa no es va cobrir, de manera que actualment el Museu no disposa de personal administratiu. La jubilació de la persona a càrrec de la consergeria sí que fou coberta i actualment el Museu compta una dotació de 2 persones a temps complet amb responsabilitat sobre aquest servei, per bé que atenen voluntàriament funcions addicionals que no corresponen ni són formalment reconegudes a la seva categoria laboral, com són les de documentació i difusió principalment. En el moment de realitzar aquesta anàlisi, el Museu comptava amb una persona addicional fruit del programa de garantia juvenil, que durant 6 mesos assumeix tasques de comunicació i assistència a la direcció, a més de proporcionar suport a l'àrea d'atenció al públic, un dels àmbits que pateix més la complexitat inherent a la ubicació del Museu en dos edificis separats²⁰. L'existència d'una tercera persona ha permès, en aquest sentit, dotar aquesta àrea d'una major funcionalitat i dedicació en l'atenció al públic, alhora que ha aportat avantatges en termes de condicions de treball i conciliació familiar a les persones responsables d'aquest servei.

---

¹⁹ https://www.boe.es/boe_catalan/dias/2013/12/30/pdfs/BOE-A-2013-13756-C.pdf [consulta realitzada el febrer de 2022]

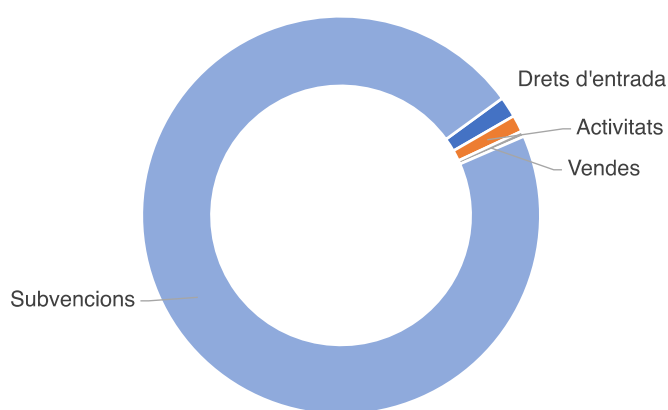
²⁰ Vegeu l'apartat "Seu del Museu" que segueix a continuació.

En aquest punt és convenient fer menció que el Museu ha sabut guanyar-se la confiança de persones i entitats d'Arenys de Mar que voluntàriament han volgut col·laborar amb el centre, puntualment però de forma força continuada, duent a terme tasques diverses relatives a l'àmbit temàtic que els hi és més proper.

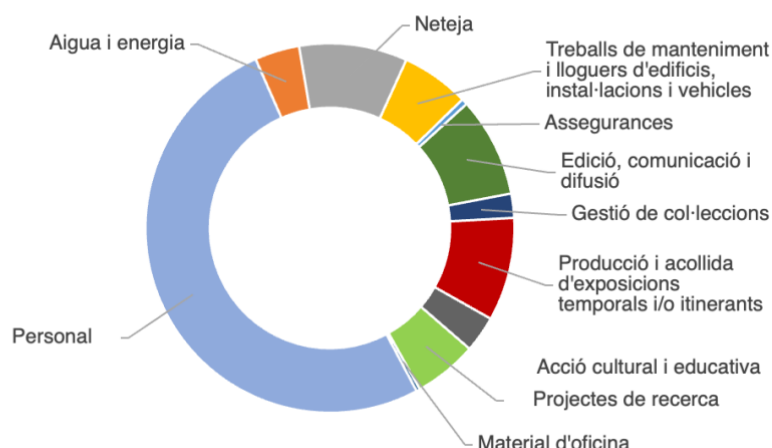
Les comparatives dels Cercles intermunicipals de la Diputació de Barcelona ofereixen de nou una referència a tenir en compte. D'entrada, tot i que el percentatge de treballadors tècnics sobre el total de treballadors és superior a l'habitual (33,3% en relació al 24% de mitjana en els museus dels Cercles de comparació), la ràtio de treballadors amb qualificació superior per cada 10.000 habitants és en canvi inferior a la mitjana (0,63 al Museu d'Arenys de Mar per 0,87 en la resta de museus del grup de municipis de menys de 30.000 habitants), i el sou brut del director és gairebé un 35% inferior a la mitjana dels establerts per als treballadors d'aquesta categoria. Per altra banda, les hores anuals de formació per treballador també denoten una acusada diferència (12 hores a l'any en relació a les 30 de mitjana).

Pel què fa als recursos econòmics, el 2021 el Museu va comptar amb uns ingressos de 25.751,24 € procedents en gran part de subvencions (1.279,39 € del Consell Comarcal del Maresme, 11.972 € de la Diputació de Barcelona i 11.597 € del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya). La despesa en aquest exercici va ser de 188.933,46 €, el 51% del qual correspon al personal; d'entre la resta, les partides principals van correspondre a la producció d'una exposició temporal, a activitats d'edició, comunicació i difusió i a neteja, que van representar el 9% de la despesa per a cadascun d'aquests conceptes.

Museu d'Arenys de Mar | Ingressos 2020

Museu d'Arenys de Mar | Despeses 2020

Si bé la despesa en exposicions temporals és equiparable a la mitjana en els Cercles de comparació intermunicipal (9% de la despesa corrent), la despesa en comunicació és clarament superior (9% sobre el 4,4%); en canvi, queda molt per sota la que correspon a l'acció cultural i educativa (4,6% del Museu d'Arenys de Mar en relació al 10% de mitjana).

En termes generals, la despesa corrent del Museu d'Arenys de Mar va representar l'1,3% del pressupost corrent municipal l'any 2019, mentre que al conjunt de municipis considerats pels Cercles de comparació intermunicipal va ser del 2,2%; cosa que representa una despesa per habitant de 12 € respecte els 22 € per habitant del conjunt de municipis.

Seu del Museu

En aquests moments el Museu duu a terme les seves funcions en tres edificis, tots tres ubicats al Carrer de l'Església i en números correlatius, el 35, 37 i 41, per bé que entre la finca número 37 i la 41 hi ha el carrer de Frederic Marès, tal com s'ha comentat anteriorment.

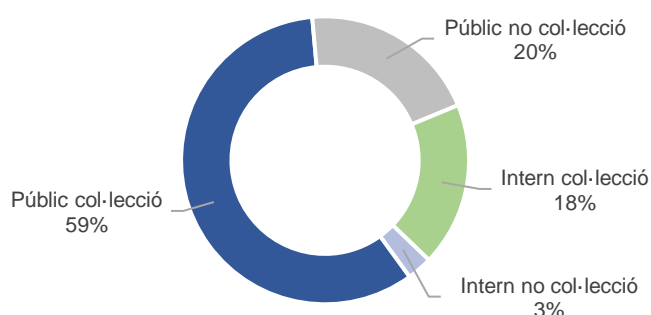
Les finques 37 i 41 són les seues originàries del Museu Mollfuleda de Mineralogia i del Museu Marès de la Punta respectivament i tenen un factor compartit, i és que es tracta d'edificis històrics i protegits patrimonialment com a BCIL, amb tot el que suposa tant a nivell d'avantatges com d'inconvenients. En l'apartat dels avantatges, l'interès històric d'aquests dos edificis és indubtable i suposa un atractiu afegit per al visitant: la finca del número 37 va ser construïda l'any 1659 com a hospital municipal; la del número 41 fou l'antiga Escola de Pilots d'Arenys de Mar o Reial Escola Nàutica, casa natal de Josep Baralt i Torres. Tanmateix, aquest tipus d'edificis solen plantejar habitualment una sèrie de problemàtiques difícils de resoldre, com són la

impossibilitat de modificar o corregir les distribucions interiors i les circulacions, les restriccions a l'hora de realitzar intervencions en façana, la complexitat de l'accessibilitat o la manca d'aïllaments estructurals que facilitin l'hermeticitat de l'edifici i la consegüent millora en els controls ambientals imprescindibles per a la conservació de les col·leccions.

Tot i això, tots dos edificis van ser objecte d'una rehabilitació per tal d'acollir les funcions museístiques, el Museu Marès de la Punta l'any 1983 i el Museu Mollfulleda de Mineralogia el 1988, si bé no es va fer instal·lació de climatització i aspectes com la il·luminació han quedat clarament desfasats. Tanmateix, els últims anys el Museu ha anat duent a terme millores per fer-los més accessibles a les necessitats especials de mobilitat.

El tercer dels edificis, Can Portell, annex a la finca número 37 que ocupa el Museu Mollfulleda de Mineralogia, propietat de l'Ajuntament d'Arenys de Mar des dels anys 80, s'ha integrat en la seu del Museu des del 2018 i s'ha destinat a funcions internes -despatx de direcció-, aula per a la realització d'activitats i tallers i magatzem de materials museogràfics en la planta 1. La finca té una eixida a la part posterior però en aquests moments resulta impracticable donat que la planta superior amenaça ruïna i l'accés al pati podria suposar un risc per a les persones. Tot i les limitacions, la dotació d'aquesta tercera finca ha resultat una gran millora per al Museu ja que li ha permès comptar amb un espai per als tallers i activitats que realitza per als grups escolars, un dels públics majoritaris i més fidels del centre; i a més, també ha esdevingut lloc de trobada i realització d'activitats de l'Associació de Puntaires Flor d'Alba d'Arenys de Mar, amb qui el Museu duu a terme diverses activitats en col·laboració (cursos de formació, assistència a fires, etc.). Per tant, aquest nou edifici ha permès guanyar espais interns no vinculats a la col·lecció, que fins al moment representaven tan sols un 3% del total, una proporció excessivament baixa d'acord amb els paràmetres recomanats en la museologia actual²¹.

Seus del Museu d'Arenys de Mar | Relació d'espais segons tipologia

²¹ A Gail Dexter Lord & Barry Lord, *The Manual of Museum Management*, New Publisher, 2021 (2a.ed.) es recomana que els espais interns no vinculats a col·lecció -espais de treball intern- representin un 20% del total, igual que els espais interns vinculats a col·lecció -reserves- i que els espais públics no vinculats a col·lecció -aules per a tallers, zones d'atenció al públic, etc.-; mentre que els espais públics vinculats a col·lecció -sales d'exposició- haurien d'ocupar un 40% de l'espai del Museu.

Amb tot, la distribució dels serveis en els immobles que disposa el Museu no respon a criteris estrictes de funcionalitat, sinó al fet determinant de cadascuna de les donacions de col·leccions realitzades, que va implicar, en cada cas, la dotació d'un immoble concret per exposar-les. La vinculació edifici-col·lecció és molt ferma per als col·lectius més estretament relacionats amb les col·leccions monogràfiques, i especialment per al de la col·lecció de mineralogia.

Serveis i activitat²²

El Museu d'Arenys de Mar obre 236 dies l'any, el 2021 va obrir al públic un total de 771 hores. L'entrada té un tarifa base de 3,10 € (1,60 € en tarifa reduïda) i dona dret a visitar els dos museus i l'exposició temporal, ubicada a l'edifici del Museu Marès de la Punta.

Si bé el Museu ofería un horari d'obertura en la tradicional jornada partida de matí i tarda, la irrupció de la pandèmia de la Covid-19 el 2020 i els canvis que va imposar a la societat en tants sentits va donar lloc també a una modificació en els horaris del centre, que va passar a concentrar l'obertura al públic en horari de matins. Aquest canvi ha comportat de fet una reducció de l'atenció al públic, però un augment a la pràctica de les tasques internes pròpies del Museu (especialment pel què fa a la documentació de les col·leccions i a la gestió de les reserves), ja que el personal d'atenció al públic disposa de més temps per realitzar-les. El Museu tanca els dilluns i els festius habituals en aquests casos, i a banda de la resta de dies laborals, obra al públic els caps de setmana i festius.

El Museu ofereix al visitant les **exposicions permanents** realitzades a partir de cadascuna de les col·leccions que conserva. Les exposicions de la col·lecció de puntes i de la col·lecció local d'història i etnologia s'ubiquen al Museu Marès de la Punta, la segona ocupa estrictament l'espai de l'antiga capella a la planta baixa, la de puntes es desplega per les plantes 1 i 2 de l'edifici. La col·lecció de mineralogia ocupa monogràficament l'edifici de l'antic Estudi de pilots, l'anomenat Museu Mollfulleda. En ambdues exposicions es disposa de mòduls d'accessibilitat a les discapacitats sensorials, emmarcades en el programa 'La Mirada Tàctil' de la Diputació de Barcelona²³. En aquest punt convé tenir en compte que l'antiguitat de la museografia de l'exposició permanent als Cercles de comparació intermunicipal és de 8-10 anys; al Museu d'Arenys de Mar s'han anat duent a terme algunes millores, el darrer correspon justament a la instal·lació 'La Mirada Tàctil' del Museu Marès de la Punta i el més antic és el de l'exposició de la col·lecció local a la Capella, que data de 2008.

---

²² Aquest apartat ha estat realitzat a partir de les Memòries del Museu d'Arenys de Mar de les temporades 2018, 2019 i 2020, a més de la informació continguda al Qüestionari del Registre de Museus de la Generalitat de Catalunya i el web del Museu.

²³ https://www.diba.cat/es/web/opc/mirada_tactil [consulta realitzada el febrer de 2022].

A més a més, el Museu programa amb regularitat **exposicions temporals**, que es presenten en la planta baixa del Museu Marès de la Punta en ser la finca que ofereix millors disponibilitats d'espai. El programa d'exposicions temporals del Museu és divers i alterna molt adequadament les temàtiques derivades de les tres col·leccions que conserva; en alguna ocasió el Museu acull produccions alienes en itinerància, però molt sovint es tracta de produccions pròpies o de co-produccions, que suposen un procés de recerca previ.

Museu d'Arenys de Mar Exposicions temporals			
Any	Exposició	Producció	Visitants
2018	Posem fil a l'agulla. El gènere de punt a Arenys de Mar	Pròpia	3.454
2019	Enemic a la vista. La defensa de la costa del Maresme (1936-1939)	Pròpia	3.933
2020	Un mar de tul. El ret-fi o punta d'Arenys	Pròpia	s/d
2021	Un mar de tul. El ret-fi o punta d'Arenys	Pròpia	s/d
	Estiueig de proximitat 1850-1950	Co-producció ²⁴	s/d
	El futur ja és aquí, la nova societat dels metalls	Pròpia	s/d

El Museu planifica i duu a terme un programa d'activitats vinculat a les exposicions temporals adreçat principalment als públics locals i escolars, i sovint amb col·laboració amb entitats locals (Aula d'Extensió Universitària, Biblioteca Pare Fidel Fita, Centre Cultural Calisay, etc.) i també amb equipaments museístics amb qui comparteix territori o temàtica. Es tracta d'una activitat molt remarcable tant per la continuïtat de l'oferta (100% dels dies amb exposició temporal sobre dies d'obertura totals del Museu, en relació al 65% de la mitjana dels Cercles comparatius intermunicipals) com per l'esforç de producció que suposa, ja que el 100% d'exposicions són produccions pròpies o co-produccions, en relació al 59% del grup de municipis amb què es compara el Museu d'Arenys de Mar als Cercles.

Una altra de les activitats de difusió és 'la peça del mes', ubicada al vestíbul del Museu i dedicada successivament a diferents béns de les col·leccions, cosa que contribueix a donar a conèixer les col·leccions a la reserva. Des de fa uns anys, a més, el Museu ha començat a programar visites guiades a les reserves.

Per altra banda, el Museu col·labora assíduament amb l'entitat 'Els amics del retaule', vinculada a la Parròquia d'Arenys de Mar, amb qui puntualment han realitzat activitats conjuntes adreçades als centres escolars amb el taller 'Pintar en època del Barroc'²⁵. Aquest tipus de col·laboracions també són freqüents en l'àmbit del

²⁴ En aquest cas, es tracta d'una coproducció amb el Museu de la Nàutica del Masnou i la Diputació de Barcelona.

²⁵ <https://museu.arenysdemar.cat/ca/visites/taller-les-escoles-pintar-en-epoca-del-barroc> [consulta realitzada el març de 2022]

patrimoni local, com la restauració de l'antic rellotge del campanar que es mencionava més amunt, la coordinació de les pintures murals de la façana de l'Ajuntament d'Arenys de Mar o la recuperació d'un mosaic de l'artista Armand Olivé.

En l'àmbit de la difusió del coneixement, a banda de les publicacions, el Museu participa en jornades sectorials, tant del sector museístic -*Dia Internacional dels Museus, Nit dels Museus, Jornades Europees del Patrimoni*- com dels àmbits temàtics de les col·leccions de puntes i de minerals -*Fira Internacional de les Puntes (Catalunya), Fira Internacional de Puntes de Keszckemet (Hongria), Mostra Internacional de Puntes de Sebourg (França) i Mostra Internacional de Puntes de Peniche (Portugal); Setmana de la Ciència*-; i també en accions impulsades per les Regidories de Cultura i Turisme com *Arenys de Flors* o el *Mes dels Indianos*.

El programa d'activitats és divers en les formes i les temàtiques, per donar cobertura a la diversitat de públics i interessos, i a la transmissió de les diverses col·leccions que conserva. S'ofereixen activitats amb acompanyament, com ara visites guiades; tallers orientats a grups escolars i familiars; i també recursos d'autoconsum. Les temàtiques que principalment són objecte d'aquestes activitats deriven de la col·lecció de mineralogia, per bé que el programa cobreix igualment temes d'història i patrimoni local i de la col·lecció de puntes. Des del 2019, a més a més, el Museu també ofereix rutes amb codi QR i itineraris educatius per la vila.

Museu d'Arenys de Mar Activitats culturals i pedagògiques	
Programa	Activitat
Aprendre	Tot és mineral! Maleta didàctica per a les escoles
	Taller per a les escoles: Pintar en època del Barroc
	Taller d'identificació de minerals
Joc de pistes	L'enigma de la caixa de l'india
Experiències	Taller de minerals per a famílies
	Visita guiada al Museu d'Arenys de Mar
	Visita a les reserves del Museu Marès de la Punta

Tanmateix, en aquest sentit l'activitat produïda pel Museu és baixa -cal recordar que el pressupost també era sensiblement més baix que el destinat pels museus de la demarcació a aquesta partida-; en un any de normalitat (2019), al Museu d'Arenys de Mar hi va haver un 6,6% de dies de l'any amb activitats pròpies o alienes realitzades al Museu, en relació al 26% del grup dels Cercles de comparació.

En l'esfera digital, el Museu ofereix a l'usuari una amplíssima mostra de les col·leccions en línia, que dobla els índexs de museus amb qui s'estableixen les comparatives dels Cercles de la Diputació de Barcelona (31% envers el 15% de les col·leccions en línia)

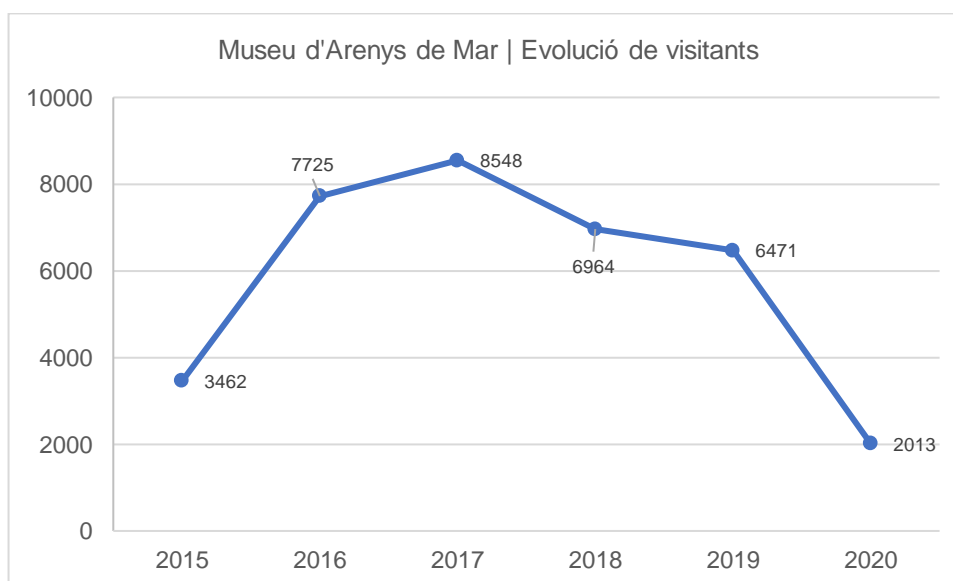
També ofereix unes "rutes digitals" que, organitzades per temàtiques, permeten endinsar-se en temàtiques diverses a partir de les col·leccions conservades.

Museu d'Arenys de Mar   'Rutes al teu aire', programa digital
Art i creativitat
Arenys i el mar, inseparables
Treballar a Arenys de Mar
Moda amb puntes
Aplicacions dels minerals
Les dones del Museu

Pel què fa a la **recerca**, la producció de les exposicions temporals indueix la recerca sobre temàtiques diverses, el coneixement resultant de la qual es comparteix a través de publicacions, la majoria de les quals s'ofereixen en obert al web corporatiu del Museu²⁶. En aquest sentit, el centre també té a disposició de l'usuari interessat una biblioteca amb 530 títols sobre tèxtil, història local i ciències naturals.

Els públics²⁷

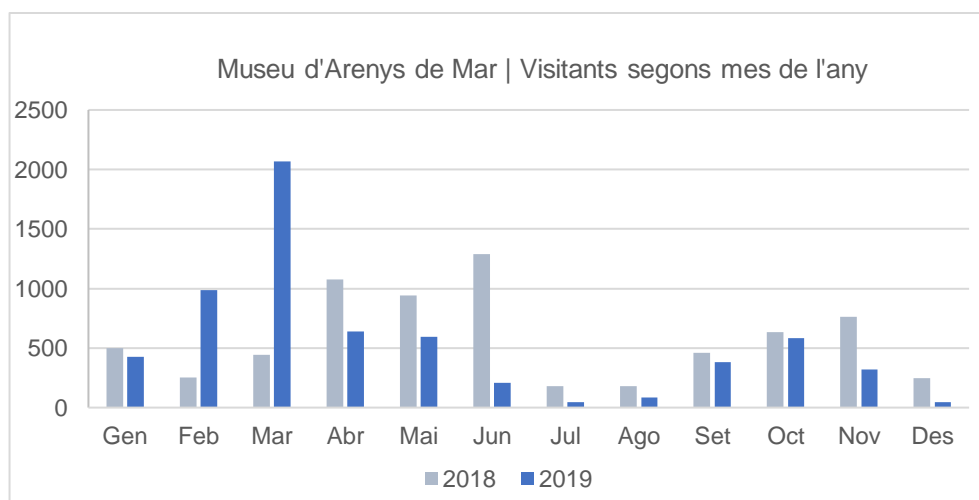
El Museu compta amb un públic que en general se situa en una forquilla d'entre els 7.000 i 9.000 visitants, deixant de banda anys excepcionals com el 2020.

El detall de les dades de públics que compta el Museu permeten afirmar amb fermesa que els mesos amb menor afluència de públic són els de l'estiu (juliol i agost), amb uns registres fins i tot inferiors als de mesos tradicionalment i generalment baixos com el gener o el febrer. En canvi, la temporada de major afluència és la primavera -especialment- i en segon terme també la tardor.

²⁶ <https://museu.arenysdemar.cat/ca/l-listats/publicacions> [consulta realitzada el febrer de 2022]

²⁷ Les dades d'aquest apartat procedeixen de la fitxa de l'Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural Català corresponents al Museu d'Arenys de Mar, i també de les Memòries anuals de 2018, 2019 i 2020.

La comparativa amb els municipis de la demarcació considerats pels Cercles intermunicipals de la Diputació de Barcelona aporten novament un punt de referència. En aquest cas, el Museu d'Arenys de Mar rep la meitat dels visitants que reben de mitjana els museus dels municipis de menys de 30.000 habitants (418 en relació a 848 el 2019), per bé que, en canvi, cal destacar l'elevat índex de visitants residents al municipi, que són el 32% quan la mitjana és del 23%, així com la mitjana d'assistència a les activitats pròpies del Museu, que és de 45 persones respecte les 32 de mitjana. Aquestes darreres dades semblen apuntar a una molt bona acceptació de les activitats i exposicions del Museu per part de la població local.

Pel què fa als públics virtuals, el 2020 el web del Museu d'Arenys de Mar va rebre un total de 37.681 visites de 5.511 visitants, amb una durada mitjana de 4 minuts; una taxa que en relació a les visites presencials està molt per damunt de la dels museus de l'àrea metropolitana en la qual s'inscriu el centre (384,3% respecte del 242%)²⁸. També ho confirmen les dades dels Cercles de comparació intermunicipal, en què la mitjana de visitants virtuals per cada 1000 habitants és de 2.082, mentre que al Museu d'Arenys de Mar són 4.085, gairebé el doble.

A les xarxes socials, el Museu compta amb perfils propis a Facebook, Twitter, Instagram i YouTube, de nou una xifra superior a la mitjana dels municipis considerats pels Cercles de comparació de la Diputació de Barcelona, on el nombre de perfils actius a les xarxes socials per cada 10.000 habitants és de 2,9, respecte els 3,8 del Museu d'Arenys de Mar.

Museu d'Arenys de Mar Seguidors en Xarxes socials	
Xarxa social	Seguidors ²⁹
Facebook	2.994
Twitter	2.063
Instagram	2.122
YouTube	111

²⁸ Qüestionari de l'OPPCC.

²⁹ Dades a 21 de gener de 2022.

Percepcions dels agents implicats

La voluntat del Museu de seguir exercint un servei a la ciutadania ha motivat la realització d'una sèrie d'entrevistes amb agents que d'alguna forma tenen relació amb el centre, ja sigui com a usuaris directes o com a col·laboradors a partir d'objectius compartits.

En aquesta fase, per tant, s'han realitzat entrevistes amb un total de 23 persones que es llisten tot seguit, atenent a la naturalesa que explica les diverses formes de relació amb el Museu.

Les entrevistes s'han realitzat tant individualment com en format de petit grup en alguns casos, quan el vincle amb el Museu era equiparable i sempre que ha estat possible per raons d'agenda.

Tècnics municipals responsables d'àrees de treball que tenen a veure amb el patrimoni, la cultura i la comunicació:

Montserrat Abad, Directora de la Biblioteca P. Fidel Fita d'Arenys de Mar, 13/01/22

Oriol Ferran, Responsable de Comunicació de l'Ajuntament d'Arenys de Mar, 23/12/21

Meritxell Mas, Tècnica de Turisme de l'Ajuntament d'Arenys de Mar, 23/12/21

Pilar Pelegrí, Tècnica d'Educació de l'Ajuntament d'Arenys de Mar, 23/12/21

Enric Pera, Tècnic de Cultura de l'Ajuntament d'Arenys de Mar, 23/12/21

Representants de l'àmbit del patrimoni i col·laboradors del Museu:

Ramon Bruguera, Grup Búnquers Arenys de Mar, 31/01/22

Marc Campeny, Conservador de geologia del Museu de Ciències Naturals de

David Castañeda, Grup Búnquers Arenys de Mar, 31/01/22

Barcelona i col·laborador del Museu d'Arenys de Mar (àmbit mineralogia), 17/01/22

Ona Curto, Associació de Puntaires Flor d'Alba, col·laboradora del Museu i Regidora de Patrimoni i Serveis, 17/01/22

Oriol Ferran, representant del projecte El Moll, 23/12/21

Joan Miquel Llodrà, Historiador de l'art i col·laborador del Museu d'Arenys de Mar (àmbit puntes), 17/01/22

Rosa Maria Prevencio, Presidenta de l'Associació Catalana de Puntaires, 17/12/21

Joan Rosell, Grup Mineralògic Català, 04/02/22

Bernat Salbanyà, Exmembre del Patronat de Sant Roc (Festa d'Interès Patrimonial), 17/01/22

Aitor Sampere, Exmembre del Patronat de Sant Roc (Festa d'Interès Patrimonial), 19/01/22

Representants dels centres educatius i de formació d'Arenys de Mar

Meritxell Borràs, Directora de l'Escola Joan Maragall

Neus Comí, Tutora de 6è de Primària del Centre La Presentació, 24/01/22
Teresa Comí, Directora d'Infantil i Primària del Centre La Presentació, 24/01/22
Mercè Cussó, Aula d'Extensió Universitària, 07/02/22
Juanjo Escámez, Institut Els Tres Turons, 24/01/22
Pol Riera, Cap d'Estudis de l'Escola Sinera, 24/01/22

Representants dels donants de la col·lecció Mollfulleda de mineralogia:

Néstor Ribera, nét de Joaquim Mollfulleda i membre designat pel donant per vetllar per la col·lecció, 11/01/22

Persones de l'equip del Museu d'Arenys de Mar:

Carles Albareda, Comunicació (Pla de Garanties Juvenils), 04/02/22

Jesús Sanz, Consergeria Museu Mollfulleda, 04/02/22

Diego Talavera, Consergeria Museu Marès de la Punta, 04/02/22

Ana Vargas, Servei de neteja, 04/02/22

Fruit d'aquest procés d'interlocució s'han pogut identificar una sèrie de percepcions amb interès per al projecte, que es presenten tot seguit. És important fer notar que es tracta de percepcions, i per tant visions o interpretacions que poden no correspondre a una realitat constatable, però tanmateix fonamentals perquè denoten l'existència d'una determinada concepció per part dels agents més immediatament vinculats al Museu d'Arenys de Mar.

Percepcions sobre les col·leccions del Museu i el patrimoni d'Arenys de Mar

- La col·lecció de puntes té una gran qualitat i depassa l'àmbit local d'aquesta tècnica tradicional, ja que compta amb mostres representatives d'altres zones geogràfiques on s'ha desenvolupat l'art de la punta.
- La col·lecció de mineralogia és una de les millors d'Espanya, i hi destaca especialment la sèrie de minerals de Catalunya, per la singularitat i raresa en tant que les mines d'on procedeixen ja han estat clausurades.
- La col·lecció d'història local, formada per objectes històrics, etnològics i materials arqueològics principalment té un gran interès per sí mateixa i serveix molt adequadament al relat de la trajectòria històrica d'Arenys de Mar.
- La col·lecció local té un gran potencial però queda relegada per l'especificitat i qualitat de les col·leccions monogràfiques de puntes i de minerals.
- Es valora molt positivament les col·leccions en línia que el Museu ofereix a través del seu web corporatiu.

- El patrimoni cultural local vinculat a la relació d'Arenys de Mar amb el món marítim i nàutic, per bé que inclòs en el relat expositiu sobre la història de la població, demanaria una major difusió i cobertura per part del Museu.
- L'espai del port com a patrimoni marítim d'Arenys de Mar està mancat d'estratègies interpretatives i recursos que permetin posar-lo en valor i conèixer-lo a la ciutadania, i en particular a la comunitat escolar.

Percepcions sobre la comunicació del Museu i els programes públics:

- La senyalització del Museu en el nucli urbà és insuficient.
- Els edificis seu del Museu són opacs i tancats, no conviden a entrar; la visibilitat i senyalització del propi centre és molt millorable.
- La convivència de tres marques diferents (Museu d'Arenys de Mar, Museu Mollfuleda i Museu Marès de la Punta) dificulta la comunicació externa del Museu.
- El Museu desenvolupa un programa d'exposicions temporals de gran qualitat i amb capacitat d'atraure el públic local.
- El programa educatiu del Museu d'Arenys de Mar, i especialment el programa vinculat a la col·lecció mineralògica, és de gran atractiu per al públic escolar i té un bon potencial per servir la comunitat educativa.
- El llenguatge expositiu de les mostres permanents no és actual i no connecta amb el públic més jove.
- Els públics presencials del Museu són sobretot gent gran o públic infantil, caldrien estratègies per fer-lo arribar al públic jove i adult-jove.
- L'acció digital del Museu té potencial però és limitada.

Percepcions sobre els recursos i l'equip del Museu

- L'espai destinat a les exposicions temporals del Museu resulta insuficient.
- La distribució interior de les seus del Museu dificulta el programa expositiu del centre.
- El Museu demanaria un edifici amb millors condicions i disponibilitats d'espai.

- La dotació de personal del centre suposa una limitació determinant. Es reclama principalment personal tècnic per garantir la preservació de les col·leccions.
- Hi ha una visió unànime en quant al fet que un dels punts forts del Museu d'Arenys de Mar és l'equip del Museu, tant la persona que n'exerceix la Direcció, que dota el centre d'una gestió professionalitzada; com del personal subaltern, que excedeix les responsabilitats atribuïdes i fa possible el funcionament i l'activitat del centre. En tots els casos es posa de relleu la voluntat de col·laboració, entesa i resposta per part de totes les persones que conformen l'equip.

Percepcions sobre la gestió

- Des del sector vinculat a la col·lecció mineralògica, es reclama més implicació amb el centre.
- Es demana l'assumpció per part del Museu de responsabilitats com a ens gestor del patrimoni local, més enllà de les col·leccions patrimonials conservades al Museu.

1.4. Diagnosi del punt de partida

Analitzat l'entorn i les condicions internes del Museu, es realitza seguidament una diagnosi en dues parts, un esquema DAFO i unes conclusions que es presenten a continuació.

D'una banda, a la taula DAFO es destriaran els punts forts i els punts febles del Museu en funció de si són condicions inherents al centre (Fortaleses i Debilitats) o factors externs (Oportunitats i Amenaces).

DAFO

	Àmbit Intern	Àmbit Extern
Punts febles	DEBILITATS - La seu del Museu suposa múltiples problemàtiques (distribució interior i circulacions, espai, condicions ambientals) - Les condicions ambientals per a la visita - La manca de sistemes de control i correcció ambiental, que afecta negativament a la conservació de les col·leccions - L'existència de 3 marques en un únic centre, que dificulta la comunicació del Museu - La manca de visibilitat del Museu (senyalització exterior i urbana) - La dotació de recursos humans limita l'activitat del Museu, que té potencial de millora - La dotació econòmica municipal és percentualment inferior a la mitjana dels museus de municipis equiparables de la demarcació	AMENACES - Les tendències a la domesticitat en el consum d'oci - El projecte de la nova Biblioteca a Les Clarisses suposa ja una inversió molt quantiosa en l'àmbit de la cultura que pot condicionar la inversió en la resta d'equipaments culturals en el futur més immediat.
	FORTALESES - Les col·leccions monogràfiques de minerals i puntes, excel·lents i significatives a nivell de país; i la col·lecció local, capaç de representar la identitat i la història d'Arenys de Mar - El percentatge de registre i documentació de les col·leccions, i de publicació de les fitxes al web del centre - El programa d'exposicions temporals - El programa educatiu del centre - La fidelització del públic local - La professionalitat i la implicació del personal del Museu - El suport continuat de col·laboradors especialistes en les temàtiques que tracta el Museu	OPORTUNITATS - La potencialitat com a equipament clau per al desenvolupament turístic - La proximitat de centres turístics amb notable afluència de públics - El veïnatge d'elements patrimonials de gran rellevància (Cementiri, port, església) conceptualment complementaris de l'oferta del Museu - La valorització actual de les tècniques i arts tradicionals - Les bones comunicacions, tant ferroviàries com per carretera - L'increment conjuntural de les línies de subvenció pública - La complicitat amb la resta d'agents del patrimoni cultural, tant locals com d'àmbit català en el cas de les puntes i els minerals - La inserció en les xarxes de museus

Més enllà de la fredor de l'anàlisi DAFO -que de fet, ja apunten el què es recull ara a manera de conclusions- es resumeixen en aquesta segona part de la Diagnosi una sèrie de complexitats que han anat aflorant vivament en el decurs de la realització de l'anàlisi presentada, amb la compilació de dades, la visita a les instal·lacions i les entrevistes amb els agents implicats que es van anar duent a terme al llarg de pràcticament dos mesos, i que condicionen l'acció del Museu d'Arenys de Mar.

1. Un museu que són tres museus

Una de les complexitats més evidents és el propi nom del Museu, que és una marca triple: Museu d'Arenys de Mar, Museu Marès de la Punta i Museu Mollfollada de Mineralogia. Tot i entendre en ocasions l'oportunitat de les submarques per ordenar la comunicació externa d'una marca determinada, és evident que a nivell comunicatiu aquesta divisió genera uns esforços que per a un museu petit resulten excessius. En lloc de focalitzar l'esforç en una sola direcció, s'ha de repartir en tres, i com és natural, es perd impacte.

2. Col·leccions excel·lents

El Museu d'Arenys de Mar compta amb el què molts museus voldrien tenir, però multiplicat per dos: dues col·leccions excel·lents i significatives a nivell de país. La col·lecció de puntes i la col·lecció de mineralogia són excepcionals en la seva temàtica, i són col·leccions monogràfiques, susceptibles de justificar un museu cadascuna per sí sola. La convivència de dues col·leccions d'aquesta magnitud sota 'un mateix sostre' genera dificultats: la divergència temàtica fa que sigui agosarat unir-les en un mateix relat. Amb tot, la qualitat d'aquestes dues col·leccions fa que el Museu d'Arenys de Mar sigui un museu de referència més enllà de l'àmbit local.

3. La col·lecció local, a l'ombra de les monogràfiques

L'anomenada col·lecció local, formada per béns d'arqueologia, etnologia, història i art, és rellevant per sí mateixa i representativa de la història d'Arenys de Mar i de la identitat arenyenca. Tanmateix, la rellevància de les col·leccions monogràfiques fa que aquesta hagi quedat en segon terme, malgrat l'esforç per reivindicar-la (en termes d'exposició permanent, temporals, activitats...).

4. El patrimoni marítim, una assignatura pendent

Tot i la integració en l'exposició de la Capella dels relats derivats de la història marítima i nàutica d'Arenys de Mar, sembla seguir havent-hi una demanda ferma de la ciutadania perquè aquest patrimoni sigui objecte d'un major protagonisme en els programes públics del Museu. Les visites guiades al port que realitzen alguns centres escolars amb la col·laboració d'algun pare o mare de l'escola és un fet indicatiu alhora de l'interès per aquesta temàtica i de la manca de cobertura. La importància històrica del port i les drassanes d'Arenys de Mar, l'escola de pilots, fan que sigui un tema amb una transcendència que depassa el marc local.

5. Museu de portes endins; i de portes enfora?

La creació del Museu actual té a veure amb els llegats patrimonials rebuts per l'Ajuntament d'Arenys de Mar -les puntes i els minerals-, però el Museu hereta també la col·lecció local de l'antic Museu Fidel Fita. Aquestes col·leccions són l'objecte principal del Museu, però almenys un sector de la població reclama que el Museu sigui l'ens de referència pel conjunt del patrimoni local, no només pels objectes museístics que conformen les col·leccions mobles.

6. Un equip molt implicat que és necessari cuidar

Una de les principals fortaleses del Museu d'Arenys de Mar és l'equip de persones que el fa funcionar. Repetidament s'ha fet esment de la voluntarietat i la dedicació; també de l'assumpció de responsabilitats no retribuïdes, gràcies a la qual s'executa gran part de les activitats educatives que ofereix el centre. És encomiable i és evident que l'equip és una fortalesa a mantenir i a cuidar, reconeixent-li els mèrits i reforçant-lo amb mitjans propis o externs.

7. La seu del Museu: molts problemes derivats d'una mateixa causa

Una de les complexitats més evidents és la singular ubicació de les seus del Museu. La concentració en una única finca comportaria avantatges òbvies en termes de personal i distribució d'espais. Es tracta en ambdós casos d'edificis històrics amb totes les problemàtiques derivades d'aquest fet: la manca d'aïllaments dificulta el manteniment d'unes condicions ambientals idònies per a les col·leccions; les distribucions originals suposen reptes importants per a la distribució funcional i les circulacions, l'accessibilitat no és òptima, la intervenció en façana està condicionada. Però alhora aporten un interès afegit pel seu valor patrimonial. Cal cercar solucions per pal·liar en la mesura del possible les problemàtiques més determinants.

Aquests punts resumeixen a grans trets una sèrie de problemàtiques que seran determinants a l'hora d'afrontar aquesta nova etapa que ha de dibuixar el nou Pla Director. Caldrà valorar les estratègies més adients per fer front a les debilitats, en un escenari favorable en què no hi abunden amenaces, i aprofitar les oportunitats que ofereix el context per fer valer les fortaleses internes del Museu d'Arenys de Mar, que són moltes, i seguir posant en valor a través de l'activitat que duu a terme les col·leccions que conserva el centre i un patrimoni local que pot contribuir al desenvolupament cultural, social i turístic de la població.

2. Conceptualització i posicionament estratègic de la institució museística

Amb l'anàlisi de la institució i del context actual del Museu i a partir de la diagnosi realitzada, es planteja a partir d'ara les directrius que han de regir el camí del Museu d'Arenys de Mar en la següent etapa, començant amb la conceptualització i el posicionament estratègic de l'ens, que són claus per redefinir la missió, la visió i els valors que ha de defensar.

2.1. Caracterització del sistema museístic local: proposta estratègica

El posicionament del Museu d'Arenys de Mar es defineix a partir d'una sèrie de conceptes que l'expliquen i el caracteritzen i que són els següents.

Col·leccions i col·leccionisme. La relació amb aquest concepte és fonamental, ja que el col·leccionisme i les col·leccions són el punt de partida del Museu d'Arenys de Mar, allò que n'explica la seva fundació, i per partida doble. La col·lecció de puntes de Frederic Marès i la col·lecció de minerals de Joaquim Mollfulleda van donar peu al Museu Marès de la Punta i al Museu Mollfulleda de Mineralogia respectivament, a les quals cal sumar encara la col·lecció Pons i Guri d'història local. En aquests moments el Museu compta amb moltes altres donacions, que han anat vinguent posteriorment a les col·leccions fundacionals i que han anat engruixint els fons, però el concepte de col·lecció segueix essent un dels que més caracteritza aquest centre, principalment per les col·leccions monogràfiques de puntes i de minerals, que el fan un museu d'especialitat.

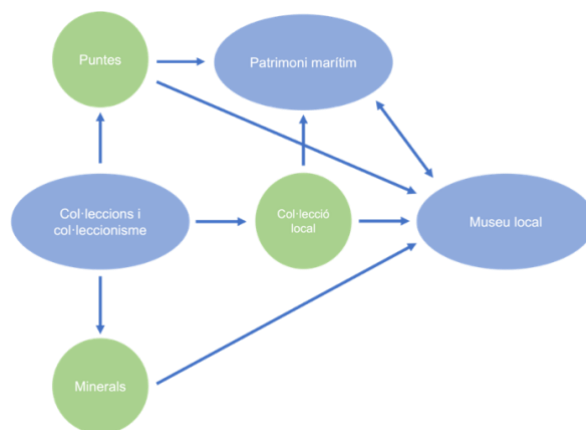
Museu local. Per bé que no es va fundar com a tal, al llarg de la seva trajectòria el Museu d'Arenys de Mar ha anat esdevenint el què habitualment caracteritza aquest tipus de museus, això és, s'ha convertit en el referent local en matèria de patrimoni cultural. No només perquè va acollir la resta de col·leccions d'objectes històrics i artístics d'Arenys de Mar, sinó perquè exerceix de far en matèria de protecció i difusió del patrimoni cultural. És reconegut com a tal i aquest és un dels rols més importants a mantenir perquè és el què connecta el Museu amb la població arenyenca.

Patrimoni marítim. Entre el conjunt d'objectes que conserva el Museu i que evoquen i expliquen Arenys de Mar a través del patrimoni cultural, el patrimoni marítim hi té un protagonisme destacat, per diversos motius:

- Està vinculat a la pròpia existència de la població i a la constitució posterior com a municipi, ja que són les activitats marítimes que expliquen l'assentament d'un primer nucli poblacional arran de mar.

- La construcció naval d'Arenys de Mar va ser una de les més importants de Catalunya; un punt àlgid que s'assoleix al segle XVIII, en què treballen a la vila fins a 5 drassanes i el comerç amb Amèrica fa que el port d'Arenys de Mar sigui dels més actius de Catalunya.
- L'activitat vinculada al mar té una continuïtat històrica que arriba fins a l'actualitat, un moment en què, tot i que la construcció naval ja ha perdut la rellevància que va tenir en el passat, existeixen encara dues empreses de construcció i una de manteniment, a diferència d'altres poblacions on les empreses artesanals de construcció de vaixells han desaparegut. A més, la pesca és una activitat viva que ocupa una part significativa de la població arenyenca i destaca a nivell de país, definint encara el seu front marítim. I a aquestes encara cal afegir-hi l'activitat turística entorn de la platja i el mar, que, per bé que no té l'envergadura de poblacions veïnes, és sens dubte un dels actius de la vila.
- La continuïtat històrica comentada al punt anterior es dona també en els estudis de nàutica, on l'Escola de Pilots del segle XVIII és un precedent de l'actual formació especialitzada en el manteniment, rehabilitació i reparació de vaixells clàssics que es realitza l'Institut Els 3 Turons d'Arenys de Mar.
- La conservació i difusió del patrimoni marítim és el que més ha estat reivindicat per part de la població durant la realització d'entrevistes de la primera fase d'aquest Pla Director. El tema és percebut com una 'assignatura pendent' del Museu, perquè simbolitza una de les singularitats de la història de la població i un motiu d'orgull pel lideratge que va mantenir durant segles en aquest àmbit. A més, la interpretació d'aquest patrimoni és una demanda per part de la comunitat educativa local.
- A aquestes circumstàncies s'hi afegeix el fet que el Museu Mollfulleda de Mineralogia es troba ubicat a l'edifici que originalment va acollir l'Estudi de Pilots, escola fundada per Josep Baralt el 1779 a la seva casa natal.

Les col·leccions custodiades pel Museu d'Arenys de Mar i els tres conceptes descrits estan interrelacionats i conformen un entramat d'idees vinculades entre sí que es poden representar en la figura que segueix.

Amb tot plegat, el Museu d'Arenys de Mar es pot definir com a 'museu de museus', ja que conjuga en un únic centre diverses personalitats, quelcom que es pot reflectir en la construcció gràfica de la marca, que ha de representar visualment la relació entre aquestes identitats.

Missió, Visió i Valors

La missió declarada fins al moment evoluciona per recollir més abastament la comesa derivada de la gestió de les col·leccions locals, i el caràcter de referent que exerceix de facto:

Missió 2002:

El Museu d'Arenys de Mar té la missió de vetllar per la col·lecció de puntes i de minerals que conserva i té els objectius de conservar, difondre i donar a conèixer aquestes col·leccions. Dins les seves missions també es troba la preservació del patrimoni immoble arenenc.

Missió 2022:

El Museu d'Arenys de Mar és un servei públic que custodia les col·leccions monogràfiques de puntes al coixí i de mineralogia llegades al municipi. Degut a la seva expertesa, el Museu és l'ens local de referència en matèria de patrimoni cultural: té cura d'objectes i obres vinculats a la història i la identitat d'Arenys de Mar en el context en què es troben: tant els que són testimoni de les primeres ocupacions humanes del territori municipal com els del món contemporani, però, en particular, els que estan vinculats al desenvolupament d'activitats inherents a la seva localització costanera, com la construcció naval, la formació nàutica i el comerç marítim.

La Visió

El Museu d'Arenys de Mar és un referent del col·leccionisme històric: custodia una de les millors col·leccions de minerals de Catalunya i la més important col·lecció de puntes al coixí del país. Permet revivre l'afició del col·leccionisme a través de les seves exposicions, i manté una relació estreta amb els col·lectius d'aficionats catalans als minerals, i amb les diverses associacions de puntaires de Catalunya i d'Europa.

A la vila, el Museu és reconegut com l'entitat que vetlla per la salvaguarda del patrimoni cultural d'Arenys de Mar, entorn del qual ofereix una programació interessant i viva, un centre pròxim i accessible que col·labora habitualment en l'activitat ciutadana i amb el teixit associatiu de la vila.

Els Valors

El Museu treballa d'acord amb una sèrie de valors que es vehiculen també a través de l'acció i activitat que duu a terme.

Col·laboració. Un museu petit i local ha de ser necessàriament col·laboratiu; ho és per necessitat però també per vocació, forma part inherent de la població local estar en contacte i ajudar-se mútuament, i així ho han de fer les institucions i entitats ciutadanes al seu nivell. Però l'esperit col·laboratiu del Museu també s'expressa en l'àmbit sectorial, on la pertinença a les diverses xarxes suposa una forma de treball en què la implicació de les parts permeten optimitzar els recursos.

Participació. El Museu d'Arenys de Mar promou la participació de la ciutadania en l'activitat del Museu; la producció d'exposicions temporals és en aquest sentit un marc d'actuació idoni perquè el Museu esdevingui la plataforma per donar veu a la inquietud d'associacions i col·lectius locals, per bé que n'hi pot haver d'altres.

Educació. Una clara vocació de servei a l'educació reglada ha de regir el disseny del programa educatiu del Museu. El públic escolar arenyenc ha demostrat l'interès i alhora la potencialitat de les col·leccions arenyencs per a finalitats educatives,

Conceptes DEIA. Diversitat, Equitat, Inclusió i Accessibilitat conformen una filosofia que està impregnant el sector museístic; el Museu d'Arenys de Mar també acull, treballa i transmet aquests valors de forma transversal en la seva activitat.

Sostenibilitat. El Museu d'Arenys de Mar compta amb segell Biosphere, que acredita el seu compromís vers una gestió sostenible de la seva activitat; un valor en consonància també amb la visió de turisme sostenible que s'impulsa a la vila.

Artesania i benestar. El Museu defensa el valor de les artesanies, les coses fetes a mà, com el treball delicat i pacient que requereix la realització de les puntes al coixí. També com a pràctiques de relaxació i evasió i fins i tot com a instrument terapèutic per a un millor benestar mental; i com a estratègia amb capacitat d'interconnexió generacional (transmissió de sabers d'àvies a nétes).

Divulgació del coneixement. A través de diverses estratègies -les exposicions temporals, l'espai web del Museu, el programa d'activitats educatives-, el Museu d'Arenys de Mar té vocació de difondre i compartir el coneixement que es genera a partir de les col·leccions patrimonials que conserva, entre el qual el coneixement científic.

2.2. Conceptes temàtics i operatius del relat patrimonial local

A partir de les col·leccions existents, el Museu d'Arenys de Mar construeix relats que van en dues direccions complementàries:

1. D'una banda penetra en l'especialització pròpia del col·leccionisme, i per tant en relats intrínsecament vinculats a les tipologies de les col·leccions que custodia: principalment les col·leccions de mineralogia i puntes, concebudes com a col·leccions.
2. Però d'altra banda, com a museu local explora i treballa en relats que transmeten la història i la identitat d'Arenys de Mar, amb especial focalització a la història que té a veure amb la relació de la vila amb el mar. Per fer-ho, es fonamenta en la col·lecció local, però alhora aprofita les col·leccions monogràfiques, que en aquest cas serveixen a aquest relat genèric.

És a dir, les col·leccions són objecte de relats propis, però també serveixen a un relat més transversal que és el de la història local.

I és que el repte és prestar servei als públics descrits al següent apartat, que són diversos i que per tant poden tenir interessos distants, de manera que, al marge d'oferir la riquesa de les col·leccions a l'exploració hàbil i autosuficient de l'especialista, el Museu ha de proveir igualment relats interpretatius i més genèrics i introductoris, i ser capaç d'acompanyar un tipus d'usuari que no disposa de formació prèvia en les matèries que centren els seus relats.

A partir d'aquí, en general el Museu presenta relats temàtics, tret de l'exposició actual a la Capella de l'Antic Hospital, on s'hi manté el fil cronològic que permet al visitant de copsar la història de la vila a grans trets d'una forma molt efectiva.

El patrimoni cultural d'Arenys de Mar no es limita a les col·leccions mobles que es conserven dins del Museu. El patrimoni és arreu, i el Museu d'Arenys de Mar ha de ser el referent com a entitat amb expertesa en la matèria. Els recursos limitats del Museu no permeten que n'assumeixi sempre una gestió directa, però el Museu ha de participar i tenir veu de qualitat en els assumptes que concerneixen aquest patrimoni 'de portes enfora'.

2.3. Destinataris: públics a qui ens volem adreçar

A l'hora d'identificar els destinataris del Museu d'Arenys de Mar serà convenient destriar entre la tipologia de públics i l'origen geogràfic o procedència dels mateixos.

Tenint en compte la tipologia de públics, s'identifiquen els següents.

- **Públic especialitzat.** Es tracta d'un dels públics que ja compta el Museu, són persones vinculades respectivament a les col·leccions de puntes i de minerals que custodia el Museu. D'una banda, persones aficionades a fer puntes al coixí, que a més sovint formen part d'associacions. En aquest sentit, el Museu d'Arenys de Mar té un llarg i profitós bagatge de col·laboració, tant amb l'associació local Flor d'Alba com amb l'Associació Catalana de Puntaires³⁰ (amb més de 1000 associades), així com amb el sector equivalent en l'àmbit internacional. Per altra banda, els aficionats als minerals, amb qui el Museu ha tingut també relació històricament a través del Grup Mineralògic Català³¹, amb qui encara col·labora. Amb ambdós cal mantenir una continuïtat en les accions que es realitzen actualment, si bé el sector especialitzat en mineralogia és susceptible de créixer i estrènyer encara més els vincles. A banda d'aquests, cal tenir present els interessats en les matèries respectivament de l'àmbit acadèmic i universitari.
- **Centres educatius.** Un dels grans potencials a nivell de destinataris del Museu d'Arenys de Mar. L'interès, especialment en l'àmbit dels minerals, ja s'ha demostrat amb l'experiència dels darrers anys amb els centres educatius locals, però l'exclusivitat de la temàtica i la construcció de nous relats ha de donar peu a l'ampliació de l'oferta d'activitats i de públics escolars usuaris del Museu.
- **Públic individual i familiar.** Es tracta d'un tipus de públic que tant pot ser local com turista, que visita el Museu per l'atractiu d'alguna de les activitats organitzades (exposicions temporals, esdeveniments...) o com a opció complementària a la seva estada a Arenys de Mar. En el cas dels turistes, el Museu proveeix un context històric i una explicació dels principals trets d'identitat de la població, que és una activitat idònia per a un turisme cultural i de qualitat.
- **Grups de sèniors.** El marcat perfil de centres de destinació turística de poblacions veïnes com Calella pot proveir grups de turistes sèniors que poden trobar en el Museu d'Arenys de Mar una opció d'entreteniment capaç de satisfer els seus interessos.

Per altra banda, tenint en compte la procedència dels destinataris, el Museu d'Arenys de Mar s'ha d'adreçar als següents públics.

- **Públic local.** Les persones d'Arenys de Mar són un dels públics més importants per al Museu, donat el seu caràcter de 'museu local'. El Museu atrau aquest tipus de públic a través de les activitats que organitza, el fidelitza i hi manté una relació de col·laboració i participació a través de les institucions i entitats locals sempre que se li proposa i quan els seus mitjans ho permeten.
- **Comarca i territori d'influència.** Més enllà dels límits municipals d'Arenys de Mar, el Museu també s'adreça als públics amb qui comparteix una mateixa àrea geogràfica. Els relats que ofereix són interessants als centres escolars; i per altra

³⁰ <https://www.puntaires.com> [consulta realitzada l'1 d'abril de 2022]

³¹ <https://www.minercat.com> [consulta realitzada l'1 d'abril de 2022]

banda la proximitat física facilita l'afluència de grups i de turistes de les poblacions veïnes.

- **Resta de Catalunya.** La vinculació a les associacions d'especialistes, que treballen i agrupen persones de diferents zones de Catalunya i generalment amb seu a Barcelona, porta públics del país més enllà del territori d'influència més immediat.
- **Espanya i països del món.** El públic turista és en gran part de procedència no catalana, d'Espanya i de l'estranger; però la profunda inserció del Museu de la Punta en el sector a nivell internacional aporta igualment públics especialitzats estrangers.
- **Públic virtual.** Independentment de la procedència d'una geografia determinada, el Museu atrau públics d'arreu a través de la seva pàgina web i els seus canals de comunicació online. L'accessibilitat online de les col·leccions del Museu i de les publicacions que edita el centre són continguts d'interès potencial a públics de qualsevol punt de Catalunya i d'Espanya; la traducció a l'anglès podria projectar els continguts més enllà d'aquests límits, especialment com a centre de referència de les puntes a nivell europeu.

3. Definició i dimensionament de les necessitats en quant a espais, serveis i equipaments

A partir de la definició del concepte de sistema museístic es pot passar a estudiar i revisar les diferents funcions, activitats i serveis a desenvolupar; quines actuacions es plantegen i quines necessitats concretes d'espais i infraestructura es requereixen.

3.1. Programes, actuacions i serveis a desenvolupar

Pel què al programa expositiu, el Museu d'Arenys de Mar proposa una sèrie d'exposicions estables per una banda i una programació d'exposicions temporals.

El **programa d'exposició estable** es desenvolupa en els edificis Antic Hospital i Casa Baralt.

A l'edifici **Antic Hospital** s'hi despleguen dos relats que, tot i ser independents en alguns punts, estan molt relacionats entre sí: la història d'Arenys de Mar i l'artesanía de les puntes al coixí. Ambdós relats es presenten independentment l'un de l'altre però conflueixen al principal espai expositiu d'aquest edifici, anomenat antigament 'Sala Arenys de Mar'. Aquest espai pot rebre una altra denominació, per bé que s'estimaria igualment adequat mantenir aquest nom, ja que, donada la centralitat i notorietat de la sala en el disseny arquitectònic de l'edifici, posaria de relleu el protagonisme del relat local al Museu -tot i acollir relats fàcilment traslladables a un àmbit geogràfic més ampli.

La història d'Arenys de Mar se segueix presentant a la Capella amb el muntatge museogràfic actual, que és plenament vigent i molt efectiu. Tot i això, si s'escau s'hi realitzen canvis puntuals per donar veu a noves adquisicions o sub-relats, tal com s'ha anat fent fins ara. Aquests petits canvis aporten un cert dinamisme a l'exposició i permeten integrar noves adquisicions quan s'escau.

Tanmateix, la història d'Arenys de Mar s'entrellaça amb el relat de les puntes al coixí en la part dedicada a aquest tema, de manera que a l'exposició de puntes el visitant hi troba puntualment traços de la història local quan ambdós relats tenen punts de confluència (el comerç marítim, el treball femení en les indústries locals, etc.).

El relat de les puntes al coixí es desplega a través de sub-relats múltiples que s'estructuren de forma temàtica, enllaçant les peces de la col·lecció amb temes diversos tant de l'experiència local com d'arreu. A la Sala Arenys de Mar s'hi concentren tanmateix els relats que tenen a veure amb la història local -per bé que poden ser

perfectament extrapolables a altres territoris-, tal com ja ha començat a fer el Museu actualment. Alguns d'aquests relats poden ser:

- La tècnica de les puntes a Arenys de Mar
- El procés de producció tradicional de les puntes al coixí
- Les puntes i el comerç naval a Arenys de Mar
- Les puntes a Catalunya
- Les tècniques de les puntes a Espanya i Europa
- Les puntes al coixí contemporànies
- Les puntes en l'evolució de la moda en el vestir
- El treball femení i infantil; gènere i rol en el sistema de producció tradicional
- Treball al carrer i socialització
- Personalitats: Francesca Bonnemaison, Carmen Tórtola Valencia, etc.
- Indumentària i representació social
- Indumentària i societat: rituals de pas

En aquest àmbit del programa estable, el de les puntes, es planteja un concepte d'exposició dinàmica que pot anar renovant-se parcialment al llarg del temps, gràcies al plantejament temàtic. Això permetrà dinamitzar l'exposició, allargar temes tractats en exposicions temporals que hagin despertat més curiositat al públic, donar sortida a peces diferents de la col·lecció, etc., i a l'hora mantenir les museografies actualitzades sense la necessitat de renovacions integrals que suposen inversions elevades.

Al costat de la Sala Arenys de Mar, una altra sala està dedicada actualment a les puntes fetes fora d'Arenys de Mar i del territori d'influència (actualment denominada 'Sala 7'). Aquest espai podria rebre el nom de 'Sala Europa', i el muntatge que presenta es revisa en dues direccions:

- > Una major interpretació de les peces exposades, que es poden organitzar en funció de la procedència diversa que tenen, i posar de relleu les tècniques pròpies de cada país o regió, l'origen de les artesanies en cada cas, els models més habituals que solien produir-se o les pautes de la comercialització, així com l'expansió de les tècniques diverses pel món. L'organització per països pot ser un atractiu de cara al públic turista.
- > En segon lloc, el mobiliari museogràfic es renova per tal de contenir i permetre la visualització de la col·lecció, amb un sistema tipus expositor-calaixera que d'una banda permeti mostrar en obert una selecció de peces en vitrina -que pot anar canviant-, però per l'altra convidi el visitant especialista a revisar els diferents treballs disposats als calaixos. Aquest sistema comporta la funcionalitat afegida d'estalviar espai d'emmagatzematge a la reserva.

Donat que la col·lecció fundacional de puntes és fruit del col·leccionisme, a l'Antic Hospital es dedica un perfil al personatge de Frederic Marès i Deulovol i a la col·lecció original que dona peu a la fundació del Museu, amb el mateix tractament i factura que els perfils biogràfics que es presentaran al Museu Mollfuleda.

La **Casa Baralt** segueix allotjant el Museu Mollfulleda de Mineralogia, i per tant la major part de l'espai expositiu està destinat a mostrar la col·lecció de minerals, a través dels relats que s'hi apunten ara i als quals s'hi afegeix un discurs que explica el medi físic d'Arenys de Mar (orografia, relleus, les rieres, els rials, etc.). Els recursos museogràfics es renoven o es completen paulatinament per tal d'oferir pautes interpretatives més efectives al visitant. Així, la majoria de temes que es proposen en aquest àmbit són els que ja hi ha actualment:

- El medi físic d'Arenys de Mar.
- Les propietats dels minerals.
- L'ordenació sistemàtica dels minerals.
- Curiositats dels minerals.
- Els minerals catalans.
- La mineria a Catalunya.

Per altra banda, la Casa Baralt acull un nou relat. Donat que es tracta de l'immoble que va allotjar l'Estudi de Pilots i donada la significació d'aquest fet en la història d'Arenys de Mar i en la de Catalunya en general, es destina un espai a explicar la figura de Josep Baralt i l'Estudi de Pilots en el context de la història del comerç i la construcció naval d'Arenys de Mar.

Per últim, a la Casa Baralt s'hi tracta sintèticament una sèrie de personatges destacats de la història d'Arenys de Mar, alguns amb relació directa amb els relats que el visitant trobarà en aquest espai, com Joaquim Mollfulleda i Josep Baralt, però d'altres simplement a manera de breu pinzellada, que introdueix al visitant en altres elements del patrimoni arenyenc i de la història local, procurant mantenir una diversitat tant en les temàtiques en les quals van destacar (gent de cultura com Salvador Espriu, emprenedors com Josep Xifré o Jaume Partagàs, religioses com Santa Paula Montalt, etc.), com en el gènere i l'origen social, i donant veu tant a individualitats com a col·lectius. Aquests breus apunts poden estar subjectes igualment a un cert dinamisme, incorporant noves figures de tant en tant, que al seu torn donin peu a la creació de noves propostes pedagògiques o turístiques (recorreguts urbans, per exemple).

El programa d'exposicions temporals segueix desenvolupant-se tal com es fa actualment. L'alternança de temàtiques que responguin a les diverses tipologies de béns que conserva el Museu és una estratègia excel·lent que permet visibilitzar col·leccions a la reserva i donar a conèixer altres valors patrimonials locals; la bona afluència de públic demostra l'efectivitat del programa, especialment de cara a la població local.

3.2. Política de col·lecció, conservació i recerca

El Museu ha de dur a terme una política de col·lecció reactiva, condicionada per la disponibilitat limitada d'espais de reserva. Per tant, l'actuació en aquest sentit se cenyirà a l'avaluació de les propostes d'admissió d'objectes o exemplars que pugui rebre, i serà selectiu per tal de restringir els nous ingressos als béns que siguin mancances de la

col·lecció o que tinguin un valor de singularitat o qualitat especialment destacats; això en el cas de les puntes i els minerals, especialment.

Pel què fa a la col·lecció local, procurarà admetre els béns sempre que la disponibilitat d'espai ho permeti i quan es tracti efectivament d'objectes o obres representatives de la història o la identitat arenyenca, i en particular quan es tracti d'objectes relacionats amb l'àmbit marítim.

En tot cas, el Museu respectarà les directrius establertes en la seva Política d'adquisicions.

Pel què fa al registre i documentació de les col·leccions, el Museu ha de tendir a optimitzar els procediments i per tant, en les decisions relatives a l'elecció de programaris de treball, aplicarà criteris que prioritzin l'accessibilitat, l'automatisme i la seguretat dels sistemes de gestió de la informació de les col·leccions, així com la possibilitat de centralitzar la gestió de les diverses col·leccions en una única eina.

En quant a la **conservació**, una mesura imprescindible és millorar l'estanqueïtat dels edificis, una actuació que repercutirà en un major aïllament de l'exterior i per tant comportaria previsiblement una major estabilitat de les condicions ambientals. Sense aquesta mesura, tota intervenció en termes de climatització requerirà uns consums d'energia superiors als que serien necessaris per mantenir unes mateixes condicions ambientals. La instal·lació de tancaments dobles en les finestres s'hauria de realitzar per la part interna o externa dels ja existents, de forma que es puguin conservar els tancaments i vidres originals. Aquesta mesura també és aconsellable des del punt de vista de l'eficiència energètica i contribuirà a la contenció de despesa de l'equipament.

A banda, caldrà seguir reforçant les condicions ambientals dels espais amb sistemes de correcció allà on faci falta, també a les reserves si no hi ha una estabilitat climàtica al llarg de l'any. En qualsevol cas, una mesura essencial és disposar de sistemes de control ambiental, per conèixer les constants de T i HR que permetin detectar incidències, i conèixer també els espais més sensibles per permetre aplicar mesures de correcció.

Les restauracions hauran de ser objecte d'un programa continuat i estable, donada la fragilitat de les col·leccions tèxtils que conserva el Museu, i és necessari que les dugui a terme personal especialitzat en aquest tipus de béns. Pel què fa a la col·lecció local i mineralògica, el Museu pot seguir realitzant restauracions puntuals tot aprofitant les fonts de finançament disponibles, de forma que caldrà ser selectiu a l'hora de determinar els béns a restaurar. Per fer-ho es tindrà en compte els criteris d'estat de conservació i significació i singularitat dels béns susceptibles de requerir aquest tipus d'actuació.

La realització d'exposicions temporals seguirà essent la principal oportunitat per promoure la **recerca**, que òbviament ha de centrar-se en els fonts del Museu i que és bo que mantingui igualment l'alternança entre temàtiques. Les publicacions que edita el Museu fruit d'aquests processos és una forma de fixar i transmetre el coneixement generat, compartint-lo en obert a través del web tal com ja es fa actualment.

Tanmateix, el Museu pot impulsar una segona línia de recerques a partir de la col·laboració amb els centres educatius locals, i en particular de l'Institut Els Tres Turons, per promoure la realització dels treballs de recerca que realitza l'alumnat de Batxillerat a l'entorn de temàtiques vinculades a les col·leccions museístiques i/o a la història local. El Museu podria assumir-ne la tutorització, bé directament o bé a través dels professionals que participen habitualment amb l'equipament.

Una altra entitat amb qui es poden engegar projectes de recerca és l'Aula d'Extensió Universitària d'Arenys de Mar, amb un alumnat divers que pot tenir interès en les matèries que són objecte d'estudi del Museu.

Tant en el cas de l'Institut com el de l'Aula d'Extensió Universitària, el Museu pot dur a terme la publicació digital de les recerques realitzades, i fins i tot es podria valorar una publicació offline senzilla, que sens dubte incentivaria l'alumnat a la participació.

Una altra estratègia de col·laboració amb els centres educatius seria la participació en l'acció 'La peça del mes' que ja realitza el Museu. Es tracta d'un tema acotat que pot ser una excel·lent via per iniciar-se en la recerca, una acció que fins i tot podria viatjar després als centres educatius per difondre allà també la col·lecció i l'acció que s'ha dut a terme conjuntament amb el Museu.

3.3. Proposta d'usos educatius, culturals i turístics

En aquesta nova etapa el Museu d'Arenys de Mar ha de potenciar especialment l'oferta d'activitats culturals i educatives que contribueixin a desenvolupar els públics. Com s'ha vist en la part de Diagnosi, l'activitat és l'àmbit en què el Museu té un potencial de creixement més gran. La limitació dels espais disponibles i del personal ha llastat fins ara el desenvolupament d'aquesta àrea, però es tracta d'un eix vertebral de la institució, ja que suposo donar un ús a les col·leccions i als coneixements associats del Museu i per tant és una via per donar-los una rendibilitat social, i cal trobar la forma de fer-ho possible.

El **programa educatiu** actual, a l'entorn de la col·lecció mineralògica, ha demostrat el seu potencial. Les ciències naturals no formen part habitual de les propostes educatives dels museus, i en aquest sentit el Museu gaudeix d'una oportunitat a aprofitar. Per altra banda, la nova proposta expositiva sobre el medi físic arenyenc pot ser un altre recurs d'interès per als centres educatius de la comarca, que comparteixen en gran mesura paisatges i geografia. Les temàtiques de ciències socials són susceptibles també de generar activitats pedagògiques d'interès per als centres educatius i el Museu ja està embastant noves propostes: els indians des d'una nova perspectiva que contempli l'esclavisme, l'emigració o els negocis vinculats (amb una visita a l'edifici Xifré i a la tomba d'aquest arenyenc); la guerra civil i la defensa de la rereguarda (aprofitant el patrimoni immoble de refugis i búnquers existent al terme) o el treball femení i la moda i la dicotomia entre 'productores' i 'consumidores' a partir de la col·lecció de puntes. Són

exemples de nous i atractius fils de contingut que pot generar el Museu. Per altra banda, la comunitat educativa ha expressat l'interès en el front marítim i l'activitat pesquera, que també serà convenient d'integrar com a objecte per a activitats educatives. En definitiva, cal desenvolupar un programa divers i complet que s'adrexi als diversos nivells educatius i sistematitzar la comercialització de l'oferta.

L'activitat cultural pot servir a diferents tipus de públics. Com a museu de col·leccions, el centre ha de promoure activitats orientades al públic especialitzat, amb qui manté relació a través de les associacions que respectivament agrupen els aficionats als minerals i a les puntes al coixí. Les visites a les reserves són una de les activitats idònies per a aquest tipus d'usuaris, però se'n poden idear d'altres, sempre partint del concepte que es tracta de persones amb un coneixement aprofundit de les col·leccions.

Per altra banda, la realització d'activitats que coincideixin amb el calendari festiu de la vila és una via per inserir el Museu en els circuits d'espais vinculats als esdeveniments; la col·lecció local compta amb objectes que podrien adquirir un protagonisme especial en dates concretes.

En aquest sentit, el Museu pot potenciar la col·laboració amb altres entitats locals amb qui comparteix objectius i interessos, tant equipaments municipals -la Biblioteca, el Centre Calisay, etc.- com associacions populars com l'Ateneu Arenyenc o BAR Associació Cultural d'Arenys de Mar, amb qui de fet ja està duent a terme activitats; de fet, la nova exposició temporal del Museu per a aquest 2022 sobre la Festa de Sant Roc s'ha treballat conjuntament amb BAR Associació Cultural d'Arenys de Mar.

Un altre col·lectiu amb qui dur a terme activitat cultural són les persones de la residència geriàtrica d'Arenys de Mar, per al qual el Museu ha dut a terme ja alguna activitat pilot amb una immillorable acollida. Els tallers de memòria a partir dels fons que conserva el Museu poden ser un exemple del tipus d'activitats a desenvolupar amb aquestes persones, que de ben segur també poden aportar coneixements molt útils a la documentació de les col·leccions.

En tots els casos, els patis tant de l'Antic Hospital com de la Casa Baralt són espais molt agradables de primavera a tardor, i poden ser l'escenari per a actes molt diversos, des de trobades de mineralogistes i mostres de puntes en viu fins a concerts de petit format o presentacions de llibres.

Com a entitat que fomenta el turisme sostenible, el Museu ha de vetllar per mantenir uns criteris de qualitat en els productes que ofereix a aquest tipus de públics. La col·laboració amb l'Oficina de Turisme ja forma part de les dinàmiques actuals, i serà convenient que tinguin continuïtat, per tal d'oferir productes adients a les necessitats d'aquests públics. En aquest sentit, la col·laboració amb l'Àrea de Turisme de l'Ajuntament d'Arenys de Mar pot anar dirigida igualment a la conceptualització i disseny de nous productes -visites guiades, teatralitzades, etc.-, a través d'encàrrecs a empreses externes especialitzades en aquest tipus de serveis, que podrien igualment proveir els serveis de guiatge tant al Museu com a l'Oficina de Turisme. La diversitat temàtica en l'exposició de puntes que ha començat a fer el Museu és una línia que pot servir més

satisfactòriament aquestes persones, amb interessos diversos per definició. Els patis són igualment espais amb atractiu que poden oferir un plus a aquest tipus de visitant. Amb tot, donat que l'afluència de públics als mesos de juliol i agost és molt baixa fins ara, serà oportú assajar horaris d'obertura alternatius, que coincideixin tal vegada amb els horaris de passeig a la tarda-vespre, per comprovar si s'adeqüen més convenientment a les dinàmiques dels turistes.

3.4. Programa de comunicació

El Museu és molt conscient de la importància de la comunicació i fins ara ja ha anat desenvolupant accions per donar-se a conèixer i per difondre la seva activitat. Tanmateix, en la fase diagnòstica encara es detectaven una sèrie de debilitats que han de ser corregides amb accions de comunicació.

D'una banda, s'ha posat de relleu l'esforç que representa en termes de comunicació la convivència de tres marques, que serà prudent sotmetre a un *restyling* que actualitzi la gràfica a l'hora que unifiqui les tres marques perquè siguin visualment associables a una mateixa entitat, facilitant així el reconeixement al públic. A nivell de jerarquies, el conjunt de l'equipament s'ha de donar a conèixer com a 'Museu d'Arenys de Mar', essent tanmateix una marca general on hi cohabitaven les marques específiques 'Museu de la Punta' i 'Museu Mollfulleda de Mineralogia'.

Així, en els suports comunicatius que permetin dinamisme, la marca es pot desplegar, de forma que rere la marca principal 'Museu d'Arenys de Mar', hi apareguin les marques complementàries 'Museu de la Punta' i 'Museu Mollfulleda de Mineralogia'. En qualsevol cas, un cop resolt aquest tema, serà precís traslladar aquesta imatge a les peces i materials comunicatius del Museu, on sens dubte una de les estratègies prioritàries passarà per l'àmbit digital³², per bé que serà recomanable igualment no desatendre el canal offline, on les relacions públiques i el gabinet de premsa sol seguir donant bons resultats de visibilitat amb inversions molt contingudes.

---

³² El Museu va dur a terme una anàlisi del màrqueting digital el 2021 a càrrec de Marta Pérez i Verge, on de fet ja s'apunten recomanacions a realitzar en la pàgina web i la gestió i planificació de les xarxes socials.

Per altra banda, les problemàtiques més destacades passen per la manca de visibilitat del centre a nivell presencial per a l'usuari potencial que passeja i visita la vila d'Arenys de Mar, i per la manca de notorietat exterior del centre. El primer cas és un tema que cal resoldre amb una millora de la senyalització urbana, i per tant no és competència estricta del Museu sinó que s'emmarca en un pla més general de senyalització municipal. És molt important avaluar i resoldre bé aquest problema en una vila amb orientació turística i essent com és el Museu un dels principals recursos per a aquest públic.

A més a més, la visibilitat del centre des de punts clau del traçat urbà, com és la plaça de l'església, és nul·la, tot i la proximitat; en aquest cas, a banda de la senyalització de carrer, seria bo recórrer a un element tipus banderola, fixada tant a l'Antic Hospital com a la Casa Baralt, que exerceixi de reclam visual per al visitant en les proximitats del centre.

Un altre repte que es presenta és millorar la notorietat i l'atractivitat dels edificis seu (Antic Hospital i Casa Baralt). Són edificis amb caràcter i amb un encant tradicional, molt propi del moment originari de l'obra, que el Museu potencia adequadament -els testos amb geranis als balcons, l'emblanquinat dels murs-, però poden resultar faltats d'atractiu als públics més joves, i en tot cas seria convenient dotar-los d'una patina que transmeti també un punt d'actualitat i frescor. Ambdós edificis tenen catalogació patrimonial i per tant estan subjectes a les limitacions consegüents i lògiques. Tot i això, com és obvi, la solució ha de passar per la intervenció en façana, però es poden trobar estratègies que facin possible l'objectiu sense posar en qüestió la integritat patrimonial dels edificis. Una d'elles podria ser l'aplicació de vinils o estors per a l'exterior a les obertures superiors, amb reproduccions fotogràfiques de les peces més rellevants del centre.

3.5. Identificació i dimensionament dels espais corresponents. Definició dels serveis i equipaments que han de contenir.

Actualment el Museu presta els seus serveis en un conjunt de tres edificis: l'Antic Hospital, la Casa Baralt i Can Portell. Es tracta de tres finques correlatives al Carrer de l'Església, per bé que les dues primeres estan separades pel Carrer de Frederic Marès.

Els espais que necessita el Museu per dur a terme els programes descrits contemplen àrees amb col·lecció i sense col·lecció, i en cadascun dels casos, zones públiques i zones de treball intern, tal com es detallen tot seguit.

Zones d'ús públic

> Àrea d'atenció al públic.

És l'àrea d'accés al recinte i l'espai on realitza el control de públics, per tant s'hi ubica els dispositius de ticketing. És desitjable que els dos espais que actualment ocupen

l'oficina i l'àrea d'accés pròpiament dita esdevinguin un únic espai d'atenció al públic, eliminant o reduint el pes visual del mur que els separa en la mesura del possible. A l'actual oficina s'hi pot disposar un bloc d'armariets amb sistema de tancament que permeti als visitants de dipositar-hi els seus objectes personals; també seria ideal que en aquest mateix espai s'hi poguessin guardar motxilles i bosses dels grups d'escolars. En aquest àmbit s'hi pot ubicar també el mobiliari expositor i d'emmagatzematge de la botiga del Museu, que agafaria entitat en deixar d'estar en una zona de pas. En canvi, l'actual àrea d'accés hauria d'esdevenir pròpiament l'espai d'atenció al visitant, amb un mostrador accessible i algun dispositiu per a la publicitat de les activitats del Museu. Aquesta és una àrea fonamental, ja que es tracta del primer contacte que el públic té quan arriba al Museu, i per tant serà molt convenient realitzar un projecte d'interiorisme que pugui aportar les millors solucions per augmentar l'atractiu d'aquesta zona i ubicar l'atenció al visitant en l'àrea de major visibilitat.

Fins ara, el Museu ha disposat de dues àrees d'accés on es realitza el control de públics, ubicades respectivament als edificis Antic Hospital i Casa Baralt, cosa que implica una duplicitat de funcions que han de ser ateses al seu torn per dues persones. En la nova etapa es proposa la instal·lació d'un sistema automàtic d'accés a la Casa Baralt -a través d'un torn amb lector de codis que permeti l'entrada al visitant amb el tiquet que ha adquirit a l'Antic Hospital. Aquest sistema és una mesura que permetrà alliberar el personal que actualment atén aquest accés i farà possible una optimització dels recursos humans del Museu. La sortida podria realitzar-se a través del pati, amb una porta giratòria amb mecanisme de trinquet que impedeixi l'accés en sentit contrari, que portaria el visitant de retorn a la via pública. Aquesta solució permetria un sentit de circulació únic. Tot i això, caldrà que el torn del punt d'accés sigui bidireccional per permetre la sortida de les persones amb mobilitat reduïda.

> [Distribuïdor de la Casa Baralt.](#)

La instal·lació del torn automàtic a la Casa Baralt permet per tant l'accés autònom del visitant. En la zona més immediata a la porta, un distribuïdor acull l'usuari i organitza els espais d'exposició disponibles en aquesta planta. Es tracta d'una zona sense col·lecció on hi figura un plànol dels espais i les temàtiques expositives que s'ofereixen en aquest edifici. Però per altra banda, l'amplitud d'aquest espai s'aprofita per acollir una zona interpretativa sense col·lecció.

> [Patis de l'Antic Hospital i de la Casa Baralt.](#)

Com ja s'ha dit, els patis, tant de l'Antic Hospital com de la Casa Baralt, són espais amb encant que poden ser atractius al visitant i donar servei per a la realització d'activitats. L'accés directe des de la via pública és un altre avantatge que facilita l'organització d'esdeveniments. Al marge d'aquests actes esporàdics, tanmateix, els patis són un espai excel·lent perquè l'usuari hi pugui fer un descans. Serà convenient dotar-los de mobiliari d'exterior que convidi a passar-hi uns minuts, i s'hi pot instal·lar alguna màquina de vending de cafès i begudes.

> Zones d'exposició

El Museu manté les àrees que ja destina actualment a exposició temporal, a l'Antic Hospital. Situats en planta baixa i amb accés immediat des de l'àrea d'atenció a l'usuari i a la via pública a través del pati, facilita la circulació del visitant que acudeix al Museu exclusivament a visitar aquesta exposició.

Per altra banda, a l'Antic Hospital també es mantenen els espais que acullen les exposicions estables. S'hi diferencien 4 àrees, una dedicada a la història local –'la Capella'- i les altres 3 a les puntes -la 'Sala Arenys de Mar', la 'Sala Europa' i la 'Sala Catalunya'-, que es presenten al visitant com a recursos amb una certa independència al seu abast i un nom que al·ludeix al contingut que hi trobarà.

A la Capella s'hi manté la mostra actual que ofereix un ràpid recorregut històric per la vila d'Arenys de Mar, subjecte a petits canvis o renovacions puntuals, tal com fins ara ha fet el Museu. Aquesta exposició és important en molts sentits, entre els quals el fet que és punt de partida per a nombroses activitats didàctiques amb potencial i capacitat d'interès als centres educatius, i que vincula a més el Museu amb diversos recursos patrimonials del municipi: la història de l'activitat pesquera (passat i present) i les visites al port; la guerra civil espanyola i les estructures de defensa de la costa del Maresme; l'ocupació del territori a l'antiguitat; el Barroc i l'església de Santa Maria amb el retaule, etc. Igualment, aquests temes poden ser inclosos en rutes pensades per al públic turístic.

La Sala Arenys de Mar és el cor del Museu i acull el relat principal entorn de la col·lecció de puntes, a través de l'estructuració temàtica comentada anteriorment i integrant objectes de la col·lecció local sempre que sigui possible, per contribuir a la hibridació dels relats que es proposa. Les petites sales annexes que actualment contenen l'exposició de les peces de la Capella de Sant Jordi i els recursos d'accessibilitat s'entenen com a part de la Sala Arenys de Mar, i serà procedent per tant que tinguin un mateix tractament en termes d'interiorisme i museografies. En canvi, la Sala Europa ofereix una proposta diferenciada, centrada en les puntes d'arreu d'Europa -no arenyenques-; en aquest espai el mobiliari museogràfic permet la visualització de la col·lecció, amb calaixeres on es disposen les peces i mostres, protegides convenientment, per a l'exploració per part del visitant interessat. El Museu manté també com a apunt final la petita sala de la segona planta, la Sala Catalunya, amb una mostra de les tècniques pròpies del país i un audiovisual de les puntes catalanes a manera de tancament.

Pel què fa a la Casa Baralt, la solució d'accés amb torn automàtic permet guanyar espai expositiu al lloc que actualment ocupa l'oficina, on, aprofitant que es tracta de l'edifici que va allotjar l'Estudi de Pilots, s'hi disposa un relat que explica la trajectòria naval d'Arenys de Mar: la primitiva ocupació de la riba marítima que donarà lloc al naixement del municipi, el desenvolupament de les drassanes, el comerç naval i el tràfic amb Amèrica, la fundació de l'Escola de Nàutica d'Arenys de Mar el 1779.

En la zona d'accés pròpiament, una sèrie de biografies i perfils de col·lectivitats apunten temàtiques complementàries (els indians, Paula Montalt i l'educació de les nenes, Salvador Espriu i la poètica, els treballadors de la indústria surera, etc. etc.) i introductòries: Josep Baralt i l'Estudi de Pilots i Joaquim Mollfulleda i la mineralogia. Tots aquests apunts biogràfics es tracten uniformement a nivell museogràfic, de forma que es reconeixin com a part d'una mateixa sèrie. Sempre que sigui possible, a més, s'aprofitarà per vincular cadascun dels personatges o perfils col·lectius a algun bé patrimonial d'Arenys de Mar, de forma que alhora convidi el visitant a descobrir-los un cop fora del Museu. Els que es dediquen a Josep Baralt i a Joaquim Mollfulleda s'ubiquen de forma destacada i en relació de proximitat als respectius espais expositius associats. Aquest bloc de continguts pot tenir correspondència a l'Antic Hospital, on s'hi pot tractar els col·leccionistes de puntes i les puntaires, per bé que en aquest cas es tractaria de recursos amb la mateixa estabilitat que hauran de tenir els dedicats a Josep Baralt i Joaquim Mollfulleda a la Casa Baralt.

Per altra banda, a la Casa Baralt s'hi manté la resta d'espais expositius actuals, tot renovant les museografies a mesura que sigui possible, i garantint la seguretat amb la instal·lació de dispositius que facilitin el control i vigilància. En la sala de taxonomia s'hi proposen dues intervencions:

- > Es destaquen alguns dels minerals amb curiositats que els vinculin a la vida quotidiana de les persones, de forma que es generi una empatia gràcies a la relació directa entre els minerals i l'experiència del públic.
- > Es renova el mobiliari de forma que els mobles expositors permetin també l'emmagatzematge -cas que ja es dona actualment- i alhora la visualització (amb la protecció que es consideri pertinent per evitar-ne la manipulació), de forma que el/la visitant especialitzat pot explorar les col·leccions si ho desitja durant el circuit de visita estàndard, obrint els calaixos que contenen la col·lecció sota els expositors.

Un canvi a destacar a la Casa Baralt, tanmateix, és la dedicació al medi físic arenyenc de l'espai distribuïdor de la primera planta que actualment ocupa el mòdul 'La Mirada Tàctil' i l'interactiu que està fora de servei. En aquest espai s'hi desplega un relat que explica les peculiaritats de l'entorn natural amb la incorporació de mostres de minerals presents en el territori, de forma que exerceixin de nexes lògic i natural entre aquest relat i la resta dels que dona peu a la col·lecció mineralògica.

> Biblioteca

A la Casa Baralt es manté la Biblioteca de la primera planta com a zona de consulta oberta a usuaris externs interessats, per bé que, donat que l'ús com a tal no és freqüent, aquesta cambra acull també els serveis interns d'oficina.

> Sala d'activitats pedagògiques i culturals

La sala interna de la planta baixa de Can Portell també manté l'ús actual com a aula per a la realització de tallers pedagògics i espai de trobada de l'Associació de Puntaires Flor d'Alba. Es tracta d'un espai fonamental per al desenvolupament del programa d'activitat pedagògica del Museu.

Zones d'ús intern

> Espais de treball intern.

A l'Antic Hospital, l'espai situat a la primera planta que havia estat despatx de direcció esdevé una petita oficina destinada a la realització de treballs interns, ja sigui de persones externes que hi fan feines puntuals de documentació o del mateix personal del Museu. A la Casa Baralt, tal com s'ha comentat en parlar de les zones expositives, l'espai que actualment acull l'oficina i taquilla canvia d'ús i passa a acollir un nou relat. Tanmateix, la Casa Baralt conserva un espai de treball intern que s'ubica a la Biblioteca, que disposa de mobiliari d'oficina per a dues o tres persones, per tal de donar servei permanent a l'equip del Museu i a les consultes que puntualment hi pot realitzar el públic extern. La persona de l'equip que treballa a la Biblioteca no s'ha de fer càrrec del control d'accés gràcies a la instal·lació del torn automàtic, però segueix treballant a la Casa Baralt per tal de seguir fent les tasques de mediació amb les visites del centre en aquesta seu.

Per altra banda, el despatx de direcció es manté a Can Portell, on s'ubica actualment.

> Magatzem de materials.

Es reserven espais per a emmagatzematge de materials diversos (museogràfics, de conservació i restauració, mobiliari per al muntatge d'actes, etc.), especialment a la planta superior de Can Portell, per bé que també hi ha un petit espai en la planta 2 de la Casa Baralt on s'hi concentren les reserves de la col·lecció local i de minerals.

> Reserva de col·leccions

La configuració dels edificis seu i la ubicació d'espais expositius en dos d'ells no permet centralitzar les reserves. En una mirada de futur, la rehabilitació total de Can Portell podria permetre la dedicació completa d'aquest edifici a reserva i redistribuir els usos que acull actualment en les plantes superiors de l'Antic Hospital i de la Casa Baralt.

Tanmateix, de moment es conserva l'ordenació actual, que disposa la planta segona de l'Antic Hospital com a magatzem de la col·lecció tèxtil, per bé que una part de la col·lecció pot conservar-se també en el mobiliari museogràfic de la Sala Europa a la

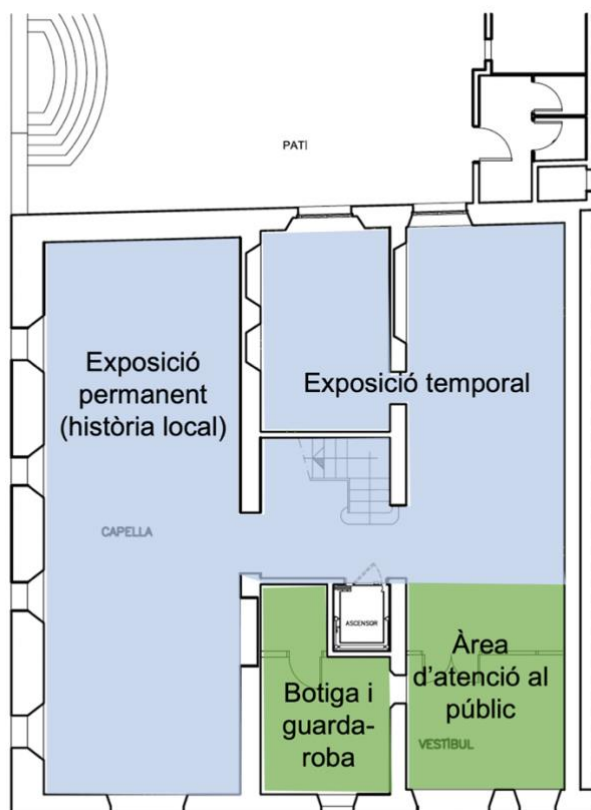
planta primera, de forma que és, de facto, una “reserva visitable” incorporada a la sala d’exposicions.

A la planta segona de la Casa Baralt, per altra banda, s’hi manté la reserva de la col·lecció local i un espai per a una part de la col·lecció mineralògica, que de fet també es troba emmagatzemada en el mobiliari museogràfic de la planta baixa, on ha de romandre. Serà desitjable habilitar o canviar aquest mobiliari per tal que el públic pugui consultar lliurement la col·lecció mineralògica, de la mateixa manera que es proposa en el cas de les puntes a la Sala Europa Donat que aquestes col·leccions són un atractiu per a altres col·leccionistes, aquesta solució en un i altre cas permetrà d’integrar els fons en el circuit públic de circulació d’ambdues seus, convidant l’usuari interessat a inspeccionar visualment les col·leccions en els propis espais expositius.

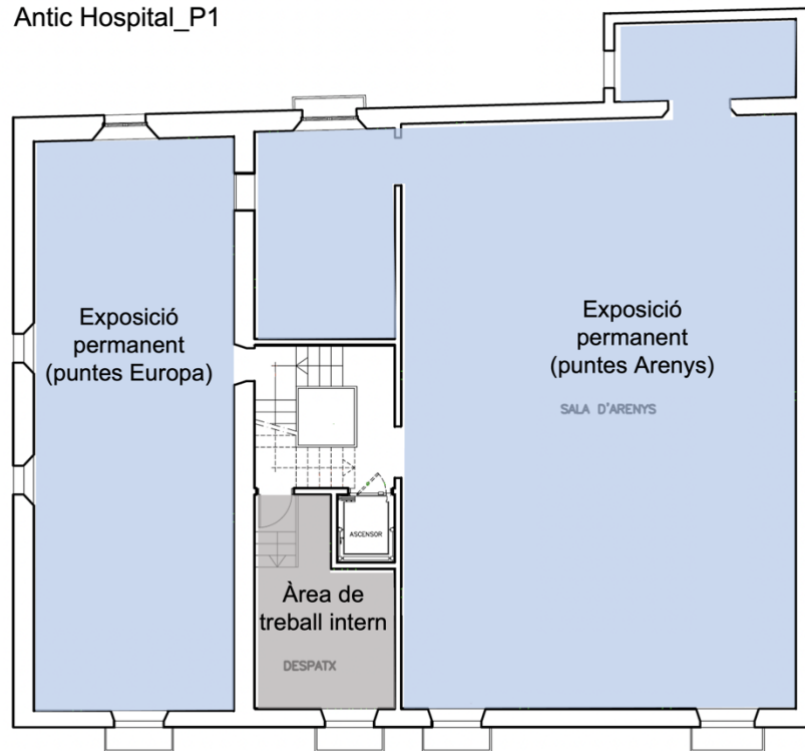
3.6.Organigrama i distribució espacial

Els serveis i funcionalitats descrites es representen sobre les planimetries dels tres edificis que conformen els espais de treball del Museu d’Arenys de Mar, d’acord amb els següents esquemes.

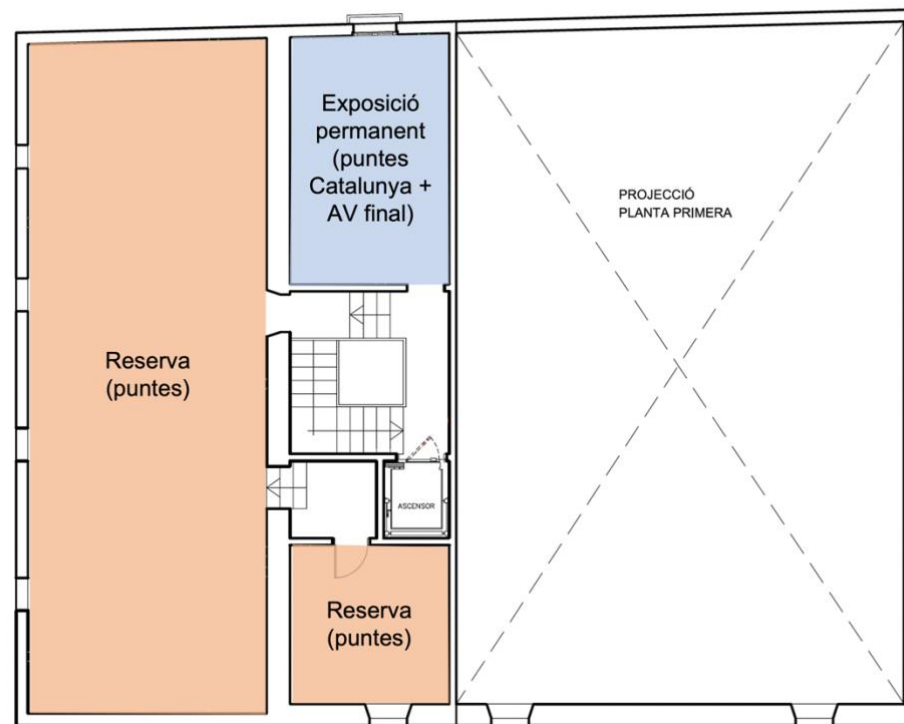
Antic Hospital_PB

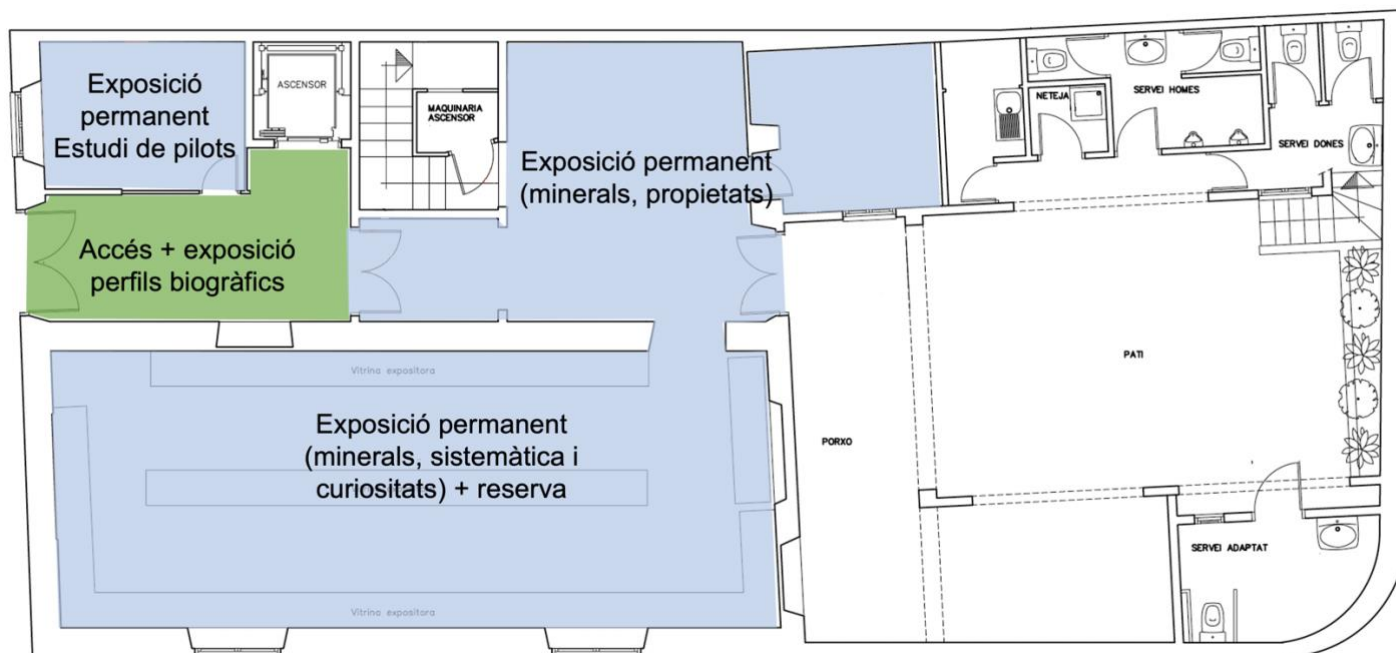
Antic Hospital_P1

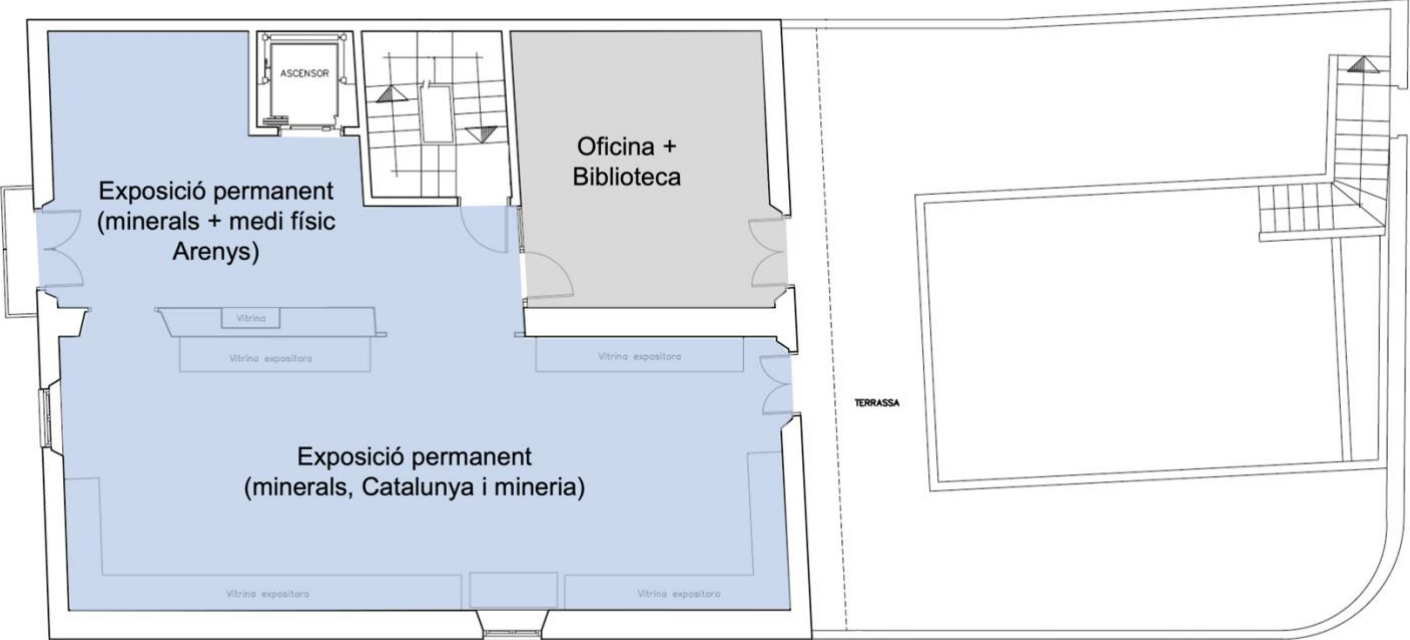
Antic Hospital_P2

Casa Baralt_PB

Casa Baralt_P1

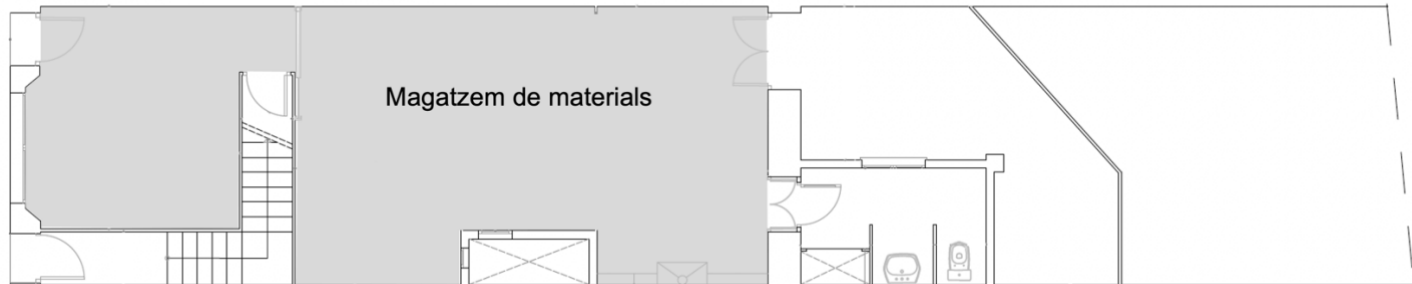
Casa Baralt_P2

Can Portell_PB

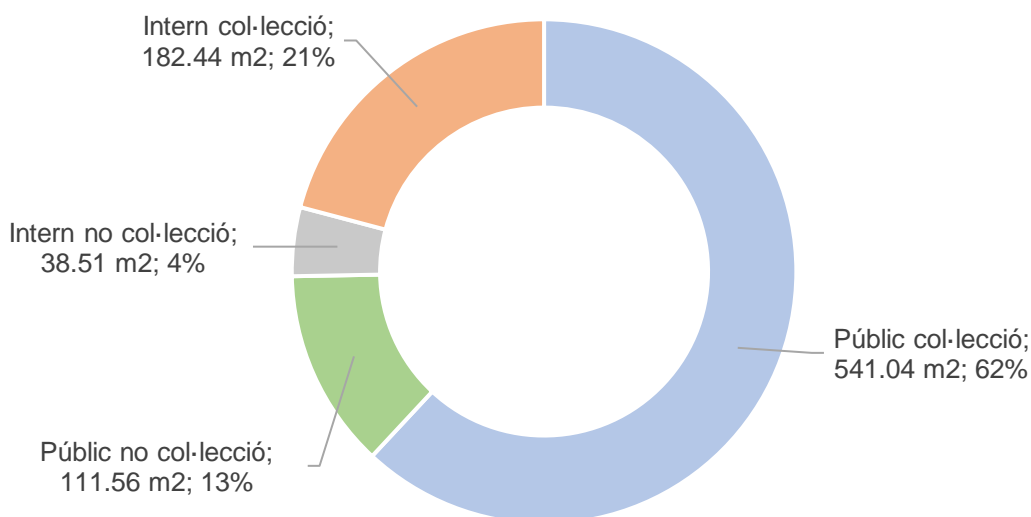

Can Portell_PB

D'acord amb les solucions proposades, els usos per tipologies es reparteixen segons es mostra a la gràfica següent³³.

Museu d'Arenys de Mar | Relació dels espais segons tipologia

Circulacions

Un dels canvis fonamentals en la nova etapa del Museu d'Arenys de Mar és la modificació en la circulació, que pretén racionalitzar la visita i optimitzar els recursos humans.

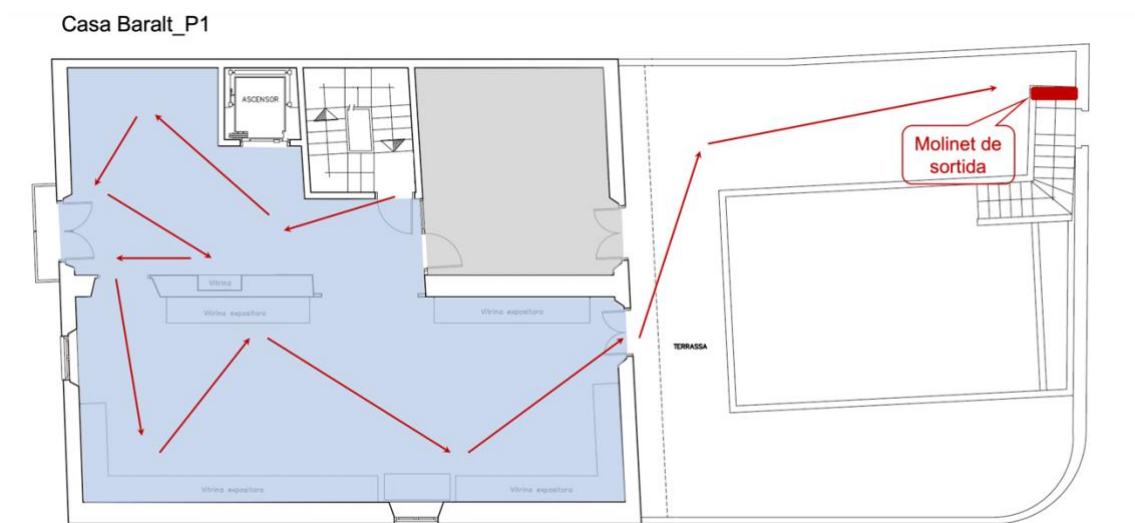
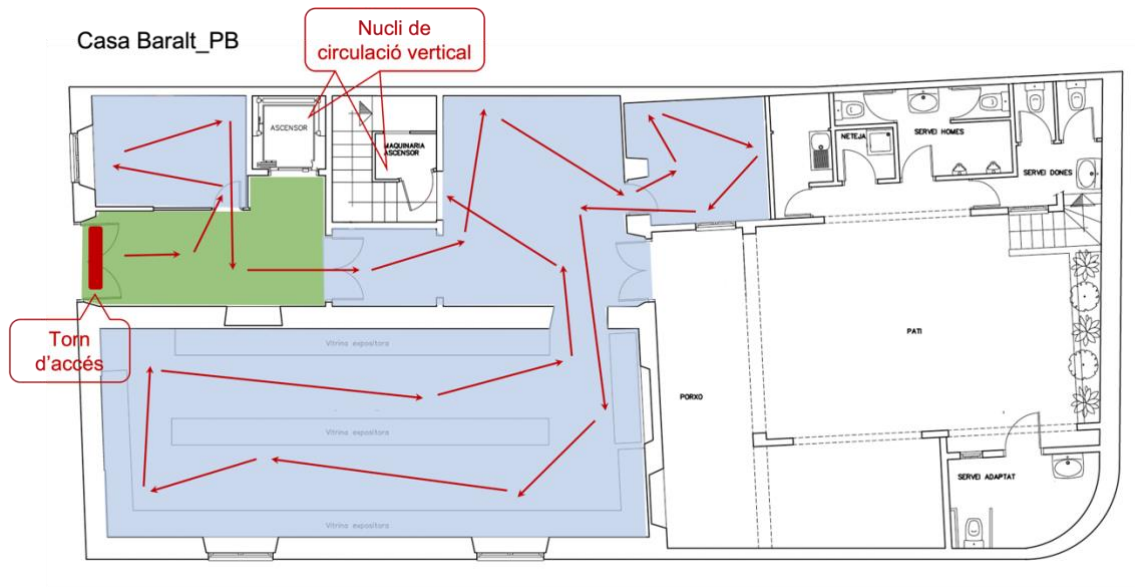
D'una banda, l'accés general al Museu se centralitza a l'Antic Hospital, cosa que contribueix a la percepció d'equipament únic per part del visitant i, sobretot, evita la necessitat de dedicar una persona al control d'accés a la Casa Baralt. Un cop adquirida l'entrada, el visitant pot deixar els seus objectes personals en l'àrea d'accés i visitar les exposicions disposades en aquest edifici.

A continuació, el ticket adquirit permet el visitant d'accedir a la Casa Baralt, on el control d'accés es resol mitjançant un torn automàtic, que haurà de ser de doble sentit per tal de permetre la sortida del visitant amb mobilitat reduïda. La visita en aquest cas es realitza a través de la planta baixa i de la planta pis, i, un cop en aquesta primera planta, el visitant pot dirigir-se a la sortida, que es realitza a través d'un molinet o portella d'accés unidireccional.

³³ La gràfica no inclou el pati de l'Antic Hospital ni la planta 1 de Can Portell perquè no es disposa de dades de superfície d'aquests espais.

Un cop a la via pública, el visitant torna a l'Antic Hospital per recollir els objectes personals desats en arribar, i adquirir algun article de record si s'escau.

Així doncs, la circulació a la Casa Baralt se simplifica, en resoldre's a través d'un sentit únic i lineal, que condueix el visitant progressivament des de l'accés -controlat automàticament- fins a la sortida.

3.7. Previsió d'adaptació per fases a la nova organització espacial i a l'ocupació dels espais

Les solucions plantejades parteixen de la racionalitat i la contenció per a l'obtenció d'una ampliació i diversificació dels relats, d'una banda, que serveixi més ajustadament a la

diversitat de públics que té el Museu; i d'altra banda a una optimització dels recursos humans amb què compta, mantenint en tot cas els espais dels quals disposa.

La transició envers aquestes solucions s'ha de regir per la següent seqüència d'actuacions:

> **Fase de projectes**

- a. Redacció de projecte de modificació de l'accés a la Casa Baralt per a la instal·lació d'un sistema automàtic de doble sentit i de sortida mecànica de sentit únic..
- b. Redacció del projecte museogràfic de la Casa Baralt: distribuïdor d'accés (planta baixa) + Sala Baralt (planta baixa) + Sala medi local (1a. Planta). En concret, és imprescindible la redacció del projecte de la planta baixa, donat que haurà de ser el primer espai a habilitar per tal de reordenar les circulacions. Es pot dur a terme en paral·lel al punt a.
- c. Redacció de projecte d'adaptació arquitectònica i interiorisme dels espais afectats de la Casa Baralt (actuals taquilla i biblioteca) i de la zona d'accés i oficina de planta baixa de l'Antic Hospital, per a acollir els nous usos.
- d. Redacció de projecte museogràfic per a la Sala Europa de l'Antic Hospital.
- e. Redacció de projecte museogràfic i disseny de mobiliari per a la sala de taxonomia del Museu Mollfulleda de Mineralogia.

> **Fase d'execució**

- a. Condicionament de l'actual Biblioteca per allotjar un espai de treball intern i un de consulta pública.
- b. Instal·lació de sistemes d'accés i sortida automàtics.
- c. Producció i instal·lació museogràfica de les noves àrees expositives de la Casa Baralt, amb prioritat les de l'actual zona d'accés i taquilla.
- d. Condicionament de l'àrea d'accés i atenció al públic de l'Antic Hospital per unificar l'espai d'accés i oficina actuals.
- e. Producció i instal·lació museogràfica de la nova museografia de la Sala Europa a l'Antic Hospital.
- f. Producció i instal·lació de nou mobiliari a la sala de taxonomia del Museu Mollfulleda de Mineralogia.

4. Mecanismes d'organització i gestió

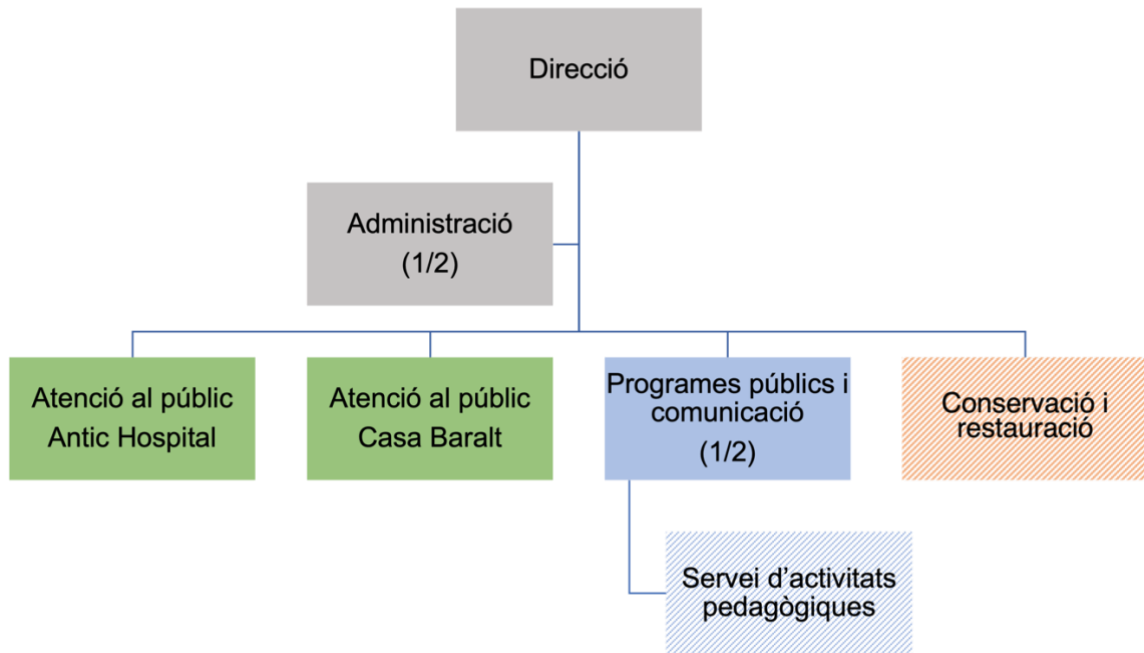
El darrer capítol del Pla Director està dedicat a definir els aspectes operatius del funcionament del Museu d'Arenys de Mar. S'aborden per tant en aquest punt el model de gestió i les relacions institucionals d'aquesta nova etapa, així com els recursos humans, materials i financers que li han de permetre assolir les propostes plantejades fins aquí.

4.1. Recursos humans

El capítol de recursos humans és un dels factors clau per assolir els objectius de la nova etapa del Museu. En aquest sentit, d'una banda la solució plantejada en el control d'accés a la Casa Baralt permet alliberar d'aquesta tasca una de les persones en plantilla, que podrà dedicar temps a donar suport en altres funcions, a banda de facilitar una millor conciliació familiar a les persones en permetre un sistema rotatori de torns de cap de setmana.

Però per altra banda també es proposa reforçar l'equip del Museu a través de la incorporació de recursos que aconseguixin impulsar l'activitat del centre i de retruc desenvolupar els seus públics; es tracta d'una persona a mitja jornada que a més ha d'assumir tasques de comunicació. A això encara cal afegir un suport en les tasques de gestió administrativa que en aquest moment s'han d'assumir totalment per part de la Direcció, amb la dedicació parcial d'una persona que pot donar servei també a altres equipaments municipals. L'especialització que requereixen els treballs de conservació i restauració de la diversitat de col·leccions que compta el Museu fa recomanable que aquestes tasques siguin assumides per professionals o empreses externes quan es requereixi.

Així, l'organigrama de personal per a aquesta nova etapa del Museu d'Arenys de Mar ha de respondre a la figura que segueix a continuació, on les caselles ombrejades amb trama indica l'externalització de recursos.

Fent un repàs figura a figura, l'equip del Museu d'Arenys de Mar ha d'estar format pels següents perfils.

- > **Direcció.** La persona que exerceix la Direcció del Museu d'Arenys de Mar té un perfil de titulat superior amb experiència en gestió de museus, assumeix la responsabilitat de definir la personalitat del centre i la planificació estratègica de la seva activitat, tot i que, donat que el Museu compta amb un equip reduït, assumeix directament també algunes de les funcions tècniques pròpies de l'àrea de col·leccions i de programes públics (documentació, exposicions, acció cultural i educativa). És responsable de l'elaboració i control del pressupost anual i de la cerca de fons de finançament. També és cap de recursos humans i exerceix les relacions públiques del Museu, participa en les xarxes de museus a què pertany i representa institucionalment el centre quan s'escau. La Directora del centre coordina les persones que conformen l'equip intern i els professionals o empreses externes que assumeixen alguna funció al centre.
- > **Administració.** Una persona amb titulació de cicle formatiu de grau superior amb dedicació de mitja jornada dona suport a la Direcció en les tasques d'administració i comptabilitat, tant pel què fa a la tramitació de sol·licituds de subvencions com en la contractació de serveis externs.
- > **Atenció al públic.** Les dues persones responsables de l'atenció al públic actualment segueixen amb les tasques que tenen atribuïdes, però amb un canvi fonamental, degut a l'automatització de l'accés a la Casa Baralt. Això permet l'establiment d'uns torns de treball rotatoris que, a banda de millorar la conciliació familiar d'aquestes persones, permeten una dedicació més eficaç a les tasques suplementàries que realitzen, com el suport en el registre i documentació o l'organització de les reserves,

d'acord amb les directrius establertes per la Direcció. També tenen cura de la botiga del Museu, atenent la relació amb proveïdors i la gestió de compres. A les sales, tanmateix, segueixen exercint de mediadors amb el públic, i quan s'escau condueixen visites guiades o tallers educatius.

- > **Programes públics i comunicació.** Una altra persona a mitja jornada s'integra en l'equip estable del Museu com a peça clau per dinamitzar el centre. Es tracta preferentment d'una persona amb titulació superior i formació museística. D'una banda, és el responsable intern de l'activitat cultural i educativa i treballa d'acord amb el Servei d'activitats pedagògiques en el disseny i realització d'activitats. Per altra banda, assumeix les tasques de comunicació en coordinació amb els serveis de comunicació municipal quan s'escau, gestiona les xarxes socials del centre i actualitza la pàgina web del Museu. Es tracta tanmateix d'una figura polivalent capaç d'assumir altres tasques quan s'escau, com les pròpies de l'atenció al públic en moments puntuals que es requereixi.
- > **Servei d'activitats pedagògiques.** Per tal d'impulsar el desenvolupament de públics, el Museu es recolza en una empresa externa especialitzada, que dissenya una cartera d'activitats i tallers pedagògics en coordinació amb la Direcció del Museu, que cobreix els nivells acadèmics de l'educació obligatòria i la comercialitza. Aquest servei duu a terme i executa la majoria d'activitats, si convé amb el suport de les persones responsables de l'àrea d'atenció al públic. Es tracta d'un dels conceptes que requerirà un esforç econòmic clarament superior al què hi dedica actualment el Museu, però tanmateix és igualment un esforç a compartir amb l'Àrea de Turisme, a qui aquest recurs també podria donar servei.
- > **Conservació i restauració.** El Museu d'Arenys de Mar recolza les tasques de conservació i restauració sobre serveis externs, que periòdicament realitzen activitats de diagnòsi i recomanacions de control i confia la restauració dels béns que més ho necessiten a professionals externs. Una opció a tenir en compte seria disposar d'estudiants de conservació i restauració per dur a terme estades de pràctiques en alguna de les seues. Per altra banda, les persones responsables de l'atenció al públic realitzen tasques de suport a l'organització i gestió de les reserves sempre que es requereix.

4.2. Propostes relatives a l'organització i el model de gestió museístic

El Museu d'Arenys de Mar és una entitat integrada en l'estructura de l'Ajuntament d'Arenys de Mar i per tant de gestió directa municipal. Depèn de la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament i el personal estable forma part de la plantilla del consistori.

El futur marcat pel nou Pla Director del Museu d'Arenys de Mar no contempla un canvi en el model de gestió.

Amb tot, serà necessari establir la forma més convenient per a l'externalització del Servei d'activitats pedagògiques, que es podria concessionar a un professional o una empresa dedicats a oferir aquest tipus de serveis. Aquesta fórmula garantirà l'adequació a la demanda i el manteniment i actualització dels productes a oferir, que poden preparar-se amb la col·laboració del Museu per tal que s'ajustin bé als relats presentats i a les col·leccions custodiades, així com una orientació a resultats. Tanmateix, es recomana una concessió plurianual que permeti la continuïtat i una certa estabilitat a mig termini. Tal com s'ha mencionat anteriorment, seria del tot coherent que aquest recurs donés servei també a l'Oficina de Turisme.

Un altre concepte que requerirà una externalització és la conservació i restauració del patrimoni tèxtil, que per l'envergadura i l'especialització que requereix és imprescindible que es realitzi a través de professionals amb l'expertesa necessària per assumir-ho. Això no treu que el Museu segueixi aprofitant les línies de subvenció existents per abordar la restauració puntual de la resta de béns que conserva.

Per últim, serà convenient valorar la constitució d'un grup d'interès que integri persones vinculades a les temàtiques que tracta el Museu, amb qui mantenir trobades periòdiques que permetin posar en comú projectes i trobar vies de col·laboració i suport mutu.

4.3. Relacions i col·laboracions institucionals i amb altres entitats i projectes amb vincles temàtics

Un dels avantatges del Museu d'Arenys de Mar és que actualment ja treballa estretament amb una sèrie d'agents amb qui té un bagatge de col·laboració. D'una banda, amb entitats locals de l'àmbit de la cultura, amb qui el Museu duu a terme activitats en col·laboració. I per altra banda, a nivell sectorial, a través de diverses xarxes de museus que permeten estar en línia amb les tendències museístiques i accedir a solucions o productes mancomunats.

En aquest segon pla, mereix un comentari apart la Xarxa de Museus Marítims de Catalunya, en la qual s'ha plantejat la inserció. És evident que per la col·lecció que té el Museu i especialment per l'entitat que aquest tema pren en aquesta nova fase, seria del tot coherent de sol·licitar l'ingrés en aquesta estructura. El rol d'Arenys de Mar com a població puntera en la història de la construcció i el comerç naval català ho justifiquen amb escreix. Tanmateix, malgrat els avantatges que ofereix la integració en les xarxes museístiques, també suposa unes demandes als museus que cal assumir, principalment en termes de la dedicació que exigeix. Per tant, aquesta integració ha d'estar subjecta a l'ampliació de l'equip tècnic proposat en l'apartat de recursos humans; altrament serà inviable donat que el Museu ja participa en altres dues estructures d'àmbit temàtic, a més de la xarxa territorial.

Amb aquest benentès, els agents amb qui ha de mantenir relació el Museu d'Arenys de Mar són els següents.

- > [Entitats i òrgans de titularitat municipal vinculats al patrimoni, la cultura, l'educació i el turisme](#). El Centre Calisay, la Biblioteca i l'Arxiu municipals, l'Oficina de Turisme, els centres educatius (en aquest cas també els concertats)..., amb qui coordinar-se amb l'objectiu de treballar conjuntament per optimitzar els recursos i ajustar els serveis a la demanda dels diversos públics identificats.
- > [Entitats i associacions d'àmbit patrimonial del municipi](#), com a agents amb qui comparteix l'objectiu de salvaguardar, estudiar i difondre el patrimoni arenyenc.
- > [Entitats i associacions dels àmbits temàtics de les puntes i la mineralogia](#), com a agents amb opinió de valor i potencials col·laboradors en l'organització d'activitats conjuntes.
- > [Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona](#). La xarxa sectorial d'àmbit territorial que reuneix museus municipals de la demarcació de Barcelona.
- > [Xarxa de Museus Tèxtils de Catalunya](#). Una estructura d'àmbit temàtic centrada en la indústria i el sector del tèxtil, a qui el Museu d'Arenys de Mar està vinculada des de la seva fundació i per raó de les col·leccions de puntes que conserva.
- > [Xarxa de Museus de Ciències Naturals de Catalunya](#). Una de les xarxes temàtiques previstes en el Pla Museus 2030. Pla de Museus de Catalunya, constituïda el 2021 i a la qual el Museu d'Arenys de Mar s'adsciu en virtut de la col·lecció del Museu Mollfuleda de Mineralogia.
- > [Xarxa de Museus Marítims de Catalunya](#). Una associació que empararia la temàtica marinera del Museu -tant a nivell expositiu, com d'activitat-. És l'única estructura de les exposades a la qual el Museu d'Arenys de Mar no pertany, i, tal com s'ha dit, ha d'estar condicionada a l'ampliació de recursos humans.

4.4. Estimació d'inversions

En l'estimació d'inversions s'ha de considerar d'una banda les relatives a les adequacions arquitectòniques requerides en els edificis Casa Baralt i Antic Hospital, i per altra banda les intervencions en les museografies, d'acord amb les propostes plantejades en aquest document. També es consideren les actuacions vinculades a la millora de la comunicació del Museu.

Pel què fa a les adequacions arquitectòniques i d'instal·lacions serà necessari preveure les següents inversions.

- > La instal·lació de nous tancaments en les obertures a exterior, tant de la Casa Baralt com de l'Antic Hospital, de forma que respectin els tancaments originals. Es tracta d'una intervenció per a la qual serà possible obtenir vies d'ajut ja que es tracta d'una millora en l'eficiència energètica de l'edifici. En cas de no assumir-se de cop, es pot optar per intervenir primer en un edifici i a continuació en l'altre, o de prioritzar les sales a l'interior de les quals hi ha col·leccions, ja que la mesura està destinada principalment a aconseguir un millor aïllament de les sales per millorar-ne les condicions ambientals i al seu torn la conservació preventiva dels béns.
- > La millora de la il·luminació dels espais expositius, tant en termes d'eficiència energètica com per posar en valor més adequadament el patrimoni exposat i les museografies.
- > El condicionament de la zona d'accés i de l'espai actualment dedicat a oficina a la Casa Baralt per a la instal·lació de la museografia.
- > La instal·lació d'un torn d'accés que permeti el pas en ambdós sentits a la Casa Baralt, i d'un molinet mecànic de sortida en la porta del pati que condueix a la via pública.
- > La reforma i condicionament de l'actual zona d'accés i oficina de l'Antic Hospital, de forma que esdevingui un espai unificat d'accés i atenció al públic.

Les millores de la museografia es poden assumir igualment per fases, per la qual cosa es detallen els costos respectius a cadascuna de les sales on es proposa de realitzar canvis en el quadre que segueix a continuació.

INVERSIÓ EN REFORMES DE MUSEOGRAFIA				
Espai d'intervenció	Seu i planta	m ²	Preu/m ²	Total
Accés	Casa Baralt – PB	12,49	700 €	8.743,00 €
Sala Baralt	Casa Baralt – PB	6,81	1.400 €	9.534,00 €
Sala Taxonomia	Casa Baralt – PB	57,14	1.400 €	79.996,00 €
Sala Medi Natural	Casa Baralt – P1	21,74	1.400 €	30.436,00 €
Sala Europa	Antic Hospital – P1	67,29	1.400 €	94.206,00 €
TOTAL PRODUCCIÓ		165,47		222.915,00 €
Honoraris tècnics		m ²	%	Total
Proj. Museog. executiu		165,47	7,5	16.718,63 €
TOTAL PR. EXECUTIU				16.718,63 €
TOTAL PROJECTE + PRODUCCIÓ				239.633,63 €

Per últim, les millores en l'àmbit de la comunicació hauran de preveure els conceptes següents.

- > El redisseny de la marca corporativa 'Museu d'Arenys de Mar' i de les marques vinculades 'Museu de la Punta' i 'Museu Mollfuleda de Mineralogia' i l'aplicació als suports comunicatius del Museu (web, fulleteria).
- > La intervenció comunicativa en façana, a partir d'un projecte que es plantegi la millora de la visibilitat i de la notorietat del Museu.

4.5. Fonts i formes de finançament

Per al funcionament ordinari del Museu d'Arenys de Mar en aquesta nova etapa serà necessari preveure la necessitat d'una major dotació del titular per cobrir el reforç dels recursos humans, que pot derivar-se de l'increment en l'aportació percentual que era una de les dades que revelava la debilitat del Museu en la Comparativa de Centres Municipals de la Diputació de Barcelona³⁴.

En qualsevol cas, les fonts de finançament que haurà de disposar el Museu són principalment les que segueixen.

- > Aportacions de l'Ajuntament d'Arenys de Mar, titular del Museu, amb la recomanació d'augmentar el percentatge que ha de permetre un impuls al Museu.
- > Aportacions de la Generalitat de Catalunya. En tant que propietari de la col·lecció Marès de puntes que es conserva i s'exposa a l'Antic Hospital, és lògic i coherent que aquesta administració doni suport a la conservació, documentació i divulgació d'aquesta col·lecció a través de les diverses línies de subvencions que posa a disposició dels equipaments museístics.
- > Obtenció de subvencions per al funcionament ordinari o per a programes o actuacions concretes, convocades per les diverses administracions públiques.
- > Drets d'accés al Museu i a les activitats que desenvolupa -visites, tallers, etc.-, per bé que evidentment el centre comptarà amb una tarifa reduïda i de gratuïtat que garanteixi l'accessibilitat de totes les persones.
- > Venda d'articles a la botiga del Museu.

---

³⁴ Vegeu l'apartat "Equip humà i recursos econòmics" del Capítol 3. Identificació i valoració de l'estat actual del Museu.

4.6. Full de ruta i proposta de fases d'actuació per al desenvolupament del projecte

El full de ruta general recupera la descripció d'actuació per fases en la proposta d'usos dels espais del capítol anterior, i té en compte també les actuacions corresponents als programes d'activitat educativa, cultural i turística i de comunicació.

Fase I. 2022-2023

- > Redacció i execució del projecte museogràfic de la Casa Baralt: distribuïdor d'accés (planta baixa) + Sala Baralt (planta baixa)
- > Redacció i execució de projecte de modificació de l'accés a la Casa Baralt per a la instal·lació d'un sistema automàtic de doble sentit i de sortida mecànica de sentit únic.
- > Redacció i execució de projecte d'adaptació arquitectònica i interiorisme de l'actual taquilla i biblioteca de la Casa Baralt per acollir els nous usos.
- > Redacció de projecte d'instal·lació de nous tancaments en les obertures a exterior, Casa Baralt i Antic Hospital.
- > *Restyling* de la identitat corporativa del Museu d'Arenys de Mar i de les marques vinculades Museu de la Punta i Museu Mollfulleda de Mineralogia.
- > Projecte d'intervenció en façana per a millorar la visibilitat i notorietat del Museu, Casa Baralt i Antic Hospital. Execució de les intervencions que no estiguin afectades per la instal·lació de nous tancaments en les obertures a exterior.

Fase II. 2024-2025

- > Instal·lació de nous tancaments en les obertures a exterior, Casa Baralt i Antic Hospital.
- > Redacció i execució de projecte museogràfic de la Casa Baralt: sala medi local (1a. Planta).
- > Redacció de projecte museogràfic per a la Sala Europa de l'Antic Hospital.

Fase III. 2026-2027

- > Producció i instal·lació museogràfica de la nova museografia de la Sala Europa a l'Antic Hospital.
- > Redacció de projecte museogràfic i disseny de mobiliari per a la sala de taxonomia del Museu Mollfulleda de Mineralogia.

Fase IV. 2028-2029

- > Producció i instal·lació de nou mobiliari a sala de taxonomia del Museu Mollfulleda de Mineralogia.

